

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

D E C I Z I E

cu privire la contestația depusă de Valeriu Sîrbu

împotriva deciziei nr. 23 din 9 decembrie 2024 a Comisiei de evaluare a
procurorilor

(evaluarea externă conform Legii nr. 26/2022)

*(Dosarul nr. 3-34/24
NR. PIGD 2-24145112-01-3-18122024)*

Contestație în baza Legii nr. 26/2022; evaluarea candidatului la funcția de membru
al Colegiului pentru selecția și evaluarea procurorilor din subordinea Consiliului
Superior al Procurorilor

11 august 2025

Textul corespunde originalului

Examinând în ședință publică cererea de contestare depusă de Valeriu Sîrbu împotriva Comisiei de evaluare a procurorilor cu privire la anularea deciziei nr. 23 din 09 decembrie 2024 „privind candidatura lui Valeriu Sîrbu, candidat la funcția de membru al Colegiului pentru selecția și evaluarea procurorilor din subordinea Consiliului Superior al Procurorilor” și dispunerea reluării procedurii de evaluare,

Completul de judecată special pentru examinarea contestațiilor declarate împotriva deciziilor Comisiei de evaluare a procurorilor, compus din:

Ion Malanciuc, *Președinte,*

Diana Stănilă,

Oxana Parfeni, *judecători,*

Stanislav Ungureanu, *grefier*

Cu participarea:

Reclamantului – Valeriu Sîrbu

Reprezentantului reclamantului – avocatului Vitalie Zama

Reprezentanților părâtei – avocaților Roger Gladei și Valeriu Cernei

constată următoarele:

ASPECTE GENERALE ȘI DE PROCEDURĂ

1. Prin Ordinul Procurorului General al Republicii Moldova nr. 136-p din 15 martie 2002, Valeriu Sîrbu (reclamantul) a fost numit în funcția de procuror în Procuratura sectorului Centru, municipiul Chișinău.
2. Prin Ordinul Procurorului General al Republicii Moldova nr. 1075 din 1 august 2016, Valeriu Sîrbu a fost numit în funcția de procuror în cadrul Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale.
3. La 15 decembrie 2023, Consiliul Superior al Procurorilor a prezentat Comisiei de evaluare a procurorilor (în continuare Comisia de evaluare) lista candidaților pentru funcția de membru al Colegiului pentru selecția și evaluarea procurorilor din subordinea Consiliului Superior al Procurorilor, printre care se afla și reclamantul Valeriu Sîrbu, în vederea evaluării în conformitate cu Legea nr. 26/2022.
4. Ca urmare a evaluării candidatului Valeriu Sîrbu, Comisia de evaluare a emis decizia nr. 30 din 9 decembrie 2024 „cu privire la candidatura lui Valeriu Sîrbu, candidat la funcția de membru al Colegiului pentru selecția și evaluarea procurorilor din subordinea Consiliului Superior al Procurorilor”, prin care a decis că, în temeiul art. 8 alin. (2) lit.a) din Legea nr. 26/2022, candidatul Valeriu Sîrbu nu corespunde

criteriilor de integritate etică, întrucât s-au constatat dubii serioase cu privire la respectarea de către candidat a criteriului de integritate etică și, prin urmare, nu promovează evaluarea.

5. La 17 decembrie 2024, Valeriu Sîrbu, reprezentat de avocatul Vitalie Zama, a contestat la Curtea Supremă de Justiție decizia Comisiei de evaluare nr. 30 din 9 decembrie 2024 (f.d. 1-19 recto-verso).

6. La 24 decembrie 2024, Comisia de evaluare a depus prin intermediul poștei electronice referință, prin care nu a recunoscut pretențiile lui Valeriu Sîrbu și a solicitat respingerea acestora.

7. Curtea Supremă de Justiție a convocat părțile în ședință la 16 ianuarie 2025, 3 martie 2025 și 18 martie 2025. Reclamantul a pledat în fața Curții Supreme de Justiție atât personal, cât și a fost reprezentat de avocatul Vitalie Zama. Comisia de evaluare a fost reprezentată de către avocații Roger Gladei și Valeriu Cernei.

8. La 18 martie 2025, a fost finalizată examinarea cauzei în fond, fiind anunțat că decizia va fi plasată pe pagina web a CSJ, conform art. 14 alin. (9) din Legea nr. 26/2022.

ÎN FAPT

a. Evaluarea externă a reclamantului de către Comisie

9. În vederea sporirii integrității viitorilor membri ai Consiliului Superior al Magistraturii, ai Consiliului Superior al Procurorilor și ai organelor specializate ale acestora, precum și în vederea sporirii încrederii societății în activitatea organelor de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, dar și, în general, în sistemul justiției, la 10 martie 2022, Parlamentul a adoptat Legea nr. 26, cu modificările ulterioare. Conform acestei legi, toți candidații *inter alia* la funcția de membru al Consiliului Superior al Procuraturii sunt supuși evaluării externe, ca etapă obligatorie a procesului de selectare a candidaților și de alegere sau numire a acestora în funcțiile respective. Este evaluată integritatea etică și financiară a acestora. Evaluarea începe cu solicitarea ca candidatul să depună Comisiei declarația de avere și interese personale și a declarației cu privire la lista persoanelor apropiate lui, de transmitere voluntară a răspunsurilor la chestionarul privind integritatea etică.

10. Evaluarea candidatului Valeriu Sîrbu a început la 22 decembrie 2023, prin notificarea Comisiei expediată candidatului cu privire la inițierea evaluării și solicitarea de a completa și prezenta declarația de avere și interese personale pentru ultimii cinci ani, care include lista persoanelor apropiate din sistemul judecătoresc, al procuraturii și din serviciul public, precum și un chestionar privind integritatea etică, în termen de șapte zile, în conformitate cu art. 9 alin. (2) din Legea nr. 26/2022. Candidatul a depus la 29 decembrie 2023 declarația pentru ultimii cinci ani

completată și chestionarul de etică în termenul stabilit. În timpul evaluării, Comisia a colectat informații din multiple surse, iar la 11 aprilie 2024, 29 mai 2024, 02 august 2024 și 26 septembrie 2024 a solicitat candidatului să prezinte informații suplimentare pentru a clarifica anumite aspecte.

11. La 2 octombrie 2024, Comisia de evaluare a notificat candidatul Valeriu Sîrbu că a identificat anumite aspecte în privința cărora există dubii cu privire la respectarea criteriilor de integritate financiară și etică și l-a invitat să participe la o audiere publică, în temeiul art. 12 alin. (1) din Legea nr. 26/2022. La solicitarea candidatului, la 4 octombrie 2024, Comisia de evaluare i-a acordat acces la materialele evaluării, conform art. 12 alin. (4) lit. c) din Legea nr. 26/2022. La 10 octombrie 2024, a fost desfășurată audierea publică a candidatului în fața Comisiei.

12. La 9 decembrie 2024 Comisia de evaluare a emis decizia nr. 30 prin care a constatat că, în temeiul art. 8 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 26/2022, candidatul Valeriu Sîrbu nu întrunește criteriul de integritate etică, întrucât s-au constatat dubii serioase cu privire la respectarea de către candidat a criteriului de integritate etică și, prin urmare, nu promovează evaluarea.

13. Potrivit deciziei, Comisia de evaluare a constatat în privința candidatului Valeriu Sîrbu o singură problemă:

a) Achiziția, finanțarea și utilizarea unei case în Chișinău, în anul 2010, înregistrată pe numele fratelui candidatului.

Comisia de evaluare a reținut că, în anul 2010, familia candidatului și socrii săi au luat decizia de a achiziționa împreună o casă, astfel încât socrul său, care avea nevoie de îngrijire, să poată locui cu familia candidatului în timp ce soacra lucra în străinătate. Ambele familii urmau să înstrăineze bunurile lor imobile pentru a dobândi o casă potrivită, care să poată fi utilizată în comun.

Casa pe care familia candidatului a identificat-o drept potrivită se afla pe str. „S”, în or. „C”, mun. Chișinău, iar proprietarul acesteia era dl D.

În anul 2010, candidatul a inițiat pregătirea contractelor pentru a facilita schimbul casei sale, din str. „B”, or. „C”, mun. Chișinău, pe casa din str. „S”, din același oraș.

Comisia de evaluare a constatat că, în locul unui contract de schimb, candidatul a semnat un contract de vânzare-cumpărare cu proprietarului bunului din str. „S” (dl D.). În același timp, dl D. a semnat un contract separat, prin care a donat casa din str. „S” fratelui candidatului. De asemenea, dl D. a primit suma de 30 000 EUR de la candidat pentru a compensa diferența dintre valoarea casei din str. „B” și cea a casei din str. „S”. După semnarea acestor contracte, dl D. a devenit proprietarul casei din str. „B”, iar fratele candidatului a devenit proprietarul casei din str. „S”. Prețul pe care dl D. îl datora candidatului conform contractului de vânzare-cumpărare de 298 135 MDL (est. 18 500 EUR) așa și nu a fost achitat.

Conform documentelor prezentate de candidat, contractul de vânzare-cumpărare, conform căruia casa de pe str. „B” a fost vândută de candidat dlui D. cu 298 135 MDL, a fost semnat pe 15 iulie 2010, iar la aceeași dată a fost semnat un contract de donație, prin care dl D. a donat casa sa (gratuit) fratelui candidatului.

Comisia a observat că, în niciun contract nu se menționează despre faptul că, candidatul ar fi achitat suma de 30 000 EUR dlui D. Totodată, candidatul a prezentat Comisiei două recipise semnate de dl D., care confirmă că aceștia i s-au achitat 30 000 EUR, care reprezintă diferența de valoare a casei de pe strada „S”.

La fel, Comisia de evaluare a remarcat că, potrivit candidatului, decizia de a înscrie imobilul din str. „S” pe numele fratelui său a fost luată de comun acord cu membrii familiei sale și a socrilor săi, care sunt beneficiari efectivi al acestui imobil. Principalele motive au fost că soacra sa se afla peste hotare și nu putea fi prezentă la momentul efectuării tranzacției, precum și faptul că socrul său era grav bolnav, deoarece ulterior, în scurt timp a și decedat.

Deopotrivă, în timpul audierii, candidatul a menționat că nu cunoaște prețul care a fost indicat în contractul din 15 iulie 2010 de vânzare a casei sale din str. „B”, deoarece acesta a fost unul imitat sau un contract imitat, fictiv. De fapt, a avut loc un schimb și nu era important prețul indicat în contract. Dar așa a fost decizia atunci. Dacă în contract este indicată suma de aproximativ 18 500 EUR, acesta este prețul corect.

La întrebările Comisiei, candidatul a reiterat și confirmat că, contractul de vânzare-cumpărare a fost imitat, deoarece, de fapt, a avut loc un schimb, circumstanță ce se confirmă prin recipisele din aceeași zi scrise de către dl D. și, respectiv, de către dânsul.

Astfel, Comisia de evaluare a concluzionat că, după cum a recunoscut însuși candidatul, acesta a întocmit un contract fictiv de vânzare-cumpărare cu dl D., potrivit căruia candidatul i-a vândut lui D. casa cu 298 135 MDL și a fost implicat și în așa-numita donație a casei de pe strada „S” de către dl D. fratele candidatului. Cu toate acestea, donația nu a fost cu titlu gratuit, chiar dacă a fost declarată astfel în contract, deoarece dl D. a primit, de fapt, 30 000 EUR de la candidat.

Comisia de evaluare a opinat că, prin implicarea unor terți în încheierea mai multor contracte fictive în care erau vizați banii candidatului, acesta *de facto* și *de jure* a ascuns de autoritățile statului timp de mai bine de 10 ani circumstanțele în care familia sa a achiziționat proprietatea. Abia în formularul declarației pentru ultimii cinci ani, expediat în decembrie 2023 de către Comisie, candidatul a declarat modul în care a fost dobândit imobilul din strada „S” și abia în iunie 2024 a declarat că imobilul a fost înregistrat pe numele candidatului și al soției sale.

Comisia de evaluare a ajuns la concluzia că, prin încheierea unui contract fictiv, care a fost prezentat la o autoritate publică și prin colaborarea în scopul realizării unei donații fictive, candidatul a încălcat, prin conduita sa, Codul de etică al procurorului, în vigoare din 2007 (art. 3 lit. a), Capitolul IV, art. 6 lit. a).

LEGISLAȚIA ȘI STANDARDELE RELEVANTE

14. Cu referire la cadrul normativ aplicabil, în debutul analizei sale, Completul de judecată special observă că, în contestație, reclamantul a invocat că prevederile Codului administrativ au prioritate față de prevederile Legii nr. 26/2022.

15. La aspectul dat, Completul de judecată special învederează că, aplicarea Codului administrativ și limitele ei este o problemă de interpretare și aplicare a legii asupra căreia decide Curtea Supremă de Justiție ca instanță de judecată competentă pentru examinarea acțiunii în contencios administrativ (DCC nr. 163 din 01 decembrie 2022, § 24, DCC nr. 2 din 18 ianuarie 2022, § 19).

16. Art. 1 din Legea nr. 26/2022:

„Prezenta lege reglementează raporturile juridice aferente procedurii de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru al Consiliului Superior al Magistraturii, al Consiliului Superior al Magistraturii, precum și a candidaților la funcția de membru în organele specializate ale acestora, ca etapă obligatorie a procesului de selectare a candidaților și de alegere sau numire a acestora în funcțiile respective.”

17. Art. 4 alin. (1) și (2) din Legea nr. 26/2022:

„Comisia de evaluare are independență funcțională și autonomie decizională față de orice persoane fizice sau juridice, indiferent de forma juridică de organizare a acestora, inclusiv față de fracțiunile politice și partenerii de dezvoltare care au participat la desemnarea membrilor acesteia.

În activitatea sa, Comisia de evaluare se conduce de Constituția Republicii Moldova, de prezenta lege și de alte acte normative ce reglementează domeniile conexe activității sale. Comisia de evaluare funcționează în baza regulamentului propriu de organizare și funcționare, aprobat de către aceasta.”

18. Art. 14 alin. (6) din Legea nr. 26/2022:

„Cererea de contestare a deciziei Comisiei de evaluare se judecă în conformitate cu procedura prevăzută în Codul administrativ, cu excepțiile stabilite prin prezenta lege, și nu are efect suspensiv asupra deciziilor Comisiei de evaluare, alegerilor sau concursului la care participă candidatul respectiv.”

19. Art. 1 alin. (1) și (2) din Codul administrativ:

„Legislația administrativă reprezintă cadrul juridic principal prin care se asigură reglementarea raporturilor administrative la înfăptuirea activității administrative și a controlului judecătoresc asupra acesteia.

Anumite aspecte ce țin de activitatea administrativă privind domenii specifice de activitate pot fi reglementate prin norme legislative speciale derogatorii de la prevederile prezentului cod numai dacă această reglementare este absolut necesară și nu contravine principiilor prezentului cod.”

20. Prin urmare, evaluarea candidaților pentru funcțiile de membru în organele enumerate în art. 2 alin. (1) din Legea nr. 26/2022 este prin natura sa un domeniu specific de activitate în sensul art. 2 alin. (2) din Codul administrativ. Deși, Codul administrativ instituie o procedură administrativă și de contencios administrativ uniformă, totuși, conform art. 2 alin. (2) din Codul administrativ, anumite aspecte pot fi reglementate prin norme legislative speciale.

21. Art. 10 alin. (1) din Legea cu privire la actele normative nr. 100 din 22 decembrie 2017:

„Legea organică este actul normativ care reprezintă o dezvoltare a normelor constituționale și poate interveni în domeniile expres prevăzute de Constituție.”

22. Art. 7 alin. (3) din Legea nr. 100/2017:

„În cazul în care între două acte normative cu aceeași forță juridică apare un conflict de norme, se aplică prevederile ultimului act normativ adoptat, aprobat sau emis, cu excepția situațiilor prevăzute la art. 5 alin. (3) și (4).”

23. Preambulul Legii nr. 26/2022 are următorul conținut:

„În vederea sporirii integrității viitorilor membri ai Consiliului Superior al Magistraturii, ai Consiliului Superior al Procurorilor și ai organelor specializate ale acestora, precum și în vederea sporirii încrederii societății în activitatea organelor de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, dar și, în general, în sistemul justiției,

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.”

24. Criteriile de evaluare sunt prevăzute de art. 8 alin. (2)-(5) din Legea nr. 26/2022 și prevăd următoarele:

„(2) Se consideră că un candidat corespunde criteriului de integritate etică dacă:

a) nu a încălcat grav regulile de etică și conduită profesională a judecătorilor, a procurorilor sau, după caz, a altor profesii, precum și nu a admis, în activitatea sa, acțiuni sau inacțiuni reprobabile, care ar fi inexplicabile din punctul de vedere al unui profesionist în domeniul dreptului și al unui observator imparțial;

b) în privința acestuia nu există suspiciuni rezonabile privind comiterea actelor de corupție, actelor conexe actelor de corupție sau faptelor coruptibile în sensul Legii integrității nr. 82/2017;

c) nu a încălcat regimul juridic al declarării averii și intereselor personale, al conflictelor de interese, al incompatibilităților, al restricțiilor și/sau al limitărilor.

(3) În cazul lipsei unor reguli de etică și conduită aprobate pentru domeniul în care activează sau a activat candidatul, se verifică dacă comportamentul din trecut al candidatului provoacă sau nu suspiciuni rezonabile referitoare la corespunderea acestuia cu standardele etice și de conduită stabilite pentru judecători și procurori.

(4) Se consideră că un candidat corespunde criteriului de integritate financiară dacă:

a) averea candidatului a fost declarată în modul stabilit de legislație;

b) Comisia de evaluare constată că averea dobândită de către candidat în ultimii 15 ani corespunde veniturilor declarate.

(5) Pentru evaluarea integrității financiare a candidatului, Comisia de evaluare verifică:

a) respectarea de către candidat a regimului fiscal în partea ce ține de achitarea impozitelor la folosirea mijloacelor și veniturilor rezultate din proprietatea deținută, precum și a veniturilor impozabile, și în partea ce ține de achitarea drepturilor de import și drepturilor de export;

b) respectarea de către candidat a regimului juridic al declarării averii și intereselor personale;

c) modul de dobândire a bunurilor aflate în proprietatea sau posesia candidatului ori a persoanelor specificate la art. 2 alin. (2), precum și cheltuielile legate de întreținerea acestor bunuri;

d) sursele de venit ale candidatului și, după caz, ale persoanelor specificate la art. 2 alin. (2);

e) dacă există sau nu contracte de împrumut, credit, leasing, asigurare sau alte contracte care pot asigura beneficii de ordin financiar, în care candidatul, persoana specificată la art. 2 alin. (2) sau persoana juridică în care aceștia au calitatea de beneficiari efectivi este parte contractantă;

f) dacă există sau nu donații în care candidatul sau persoana specificată la art. 2 alin. (2) are statut de donatar sau de donator;

g) alte aspecte relevante pentru clarificarea originii averii candidatului și pentru justificarea acesteia.”

25. Articolul 13 din Legea nr. 26/2022 reglementează modul de adoptare a deciziei Comisiei. Partea relevantă a acestui articol este următoarea:

„(1) În urma desfășurării procedurii de evaluare, Comisia de evaluare emite o decizie motivată privind constatarea promovării sau nepromovării evaluării. Retragerea din concurs a unui candidat ulterior datei transmiterii către Comisia de evaluare a listelor cu candidați de către instituțiile responsabile de organizarea alegerilor sau, după caz, a concursului, indiferent de motivul invocat de candidat, se echivalează cu nepromovarea evaluării de către candidatul respectiv.

(2) Decizia Comisiei de evaluare trebuie să cuprindă faptele relevante, motivele și concluzia comisiei cu privire la promovarea sau nepromovarea evaluării.

(3) Decizia Comisiei de evaluare se adoptă cu votul majorității membrilor care participă la luarea acesteia. Membrii Comisiei de evaluare nu au dreptul să se abțină de la vot. [...]

(5) Se consideră că un candidat nu întrunește criteriile de integritate dacă s-a constatat existența unor dubii serioase privind conformitatea candidatului cu cerințele prevăzute la art. 8, care nu au fost înlăturate de către persoana evaluată.

(6) Decizia privind nepromovarea evaluării constituie temei juridic pentru neadmiterea candidatului la alegeri sau concurs. Decizia se expediază organelor

competente potrivit legii pentru examinarea încălcărilor depistate, însă constatările din decizie nu au o valoare probantă pentru orice alte proceduri sau procese. [...]”

26. Cu referire la marja de apreciere (dreptul discreționar) al Comisiei de evaluare, prin Avizul nr. 1069/2021 din 13 decembrie 2021 (§11), Comisia de la Veneția și Direcția Generală au observat că

„Integritatea personală a membrilor care constituie Consiliile Superioare (de judecatori și procurori) este un element esențial al naturii unor astfel de organe; asigură încrederea cetățenilor în instituțiile de justiție – încredere în magistrați și în integritatea acestora. Într-o societate care respectă valorile fundamentale ale democrației, încrederea cetățenilor în acțiunea Consiliilor Superioare depinde foarte mult, sau esențial, de integritatea personală și de competența și credibilitatea apartenenței sale.”

27. Comisia de la Veneția și Direcția Generală și-au exprimat anterior opinia, în alte contexte, că situațiile critice din domeniul justiției, ca niveluri extrem de ridicate de corupție, pot justifica soluții la fel de radicale, precum un proces de verificare a judecătorilor în funcție. În cele din urmă, ține de competența autorităților moldovenești să decidă dacă situația predominantă în sistemul judiciar moldovenesc creează o bază suficientă pentru a supune toți judecătorii și procurorii, precum și membrii CSM și CSP, la evaluări extraordinare de integritate.

28. Potrivit Obiectivului 1.2. din Direcția strategică I „Consolidarea integrității și responsabilității în sectorul justiției” din Legea pentru aprobarea Strategiei privind asigurarea independenței și integrității sectorului justiției pentru anii 2022-2025 și a Planului de acțiuni pentru implementarea acesteia nr. 211 din 06 decembrie 2021:

„Identificarea unor pârghii eficiente de întărire a independenței judecătorilor și a procurorilor urmează a fi corelată cu creșterea responsabilității și integrității acestora. Responsabilitatea și integritatea sunt printre principalele elemente de asigurare a încrederii cetățenilor în sistemul justiției și de garanție a derulării unor proceduri echitabile. Dezvoltarea și promovarea unei culturi a integrității judiciare constituie un element important în prevenirea corupției care este una dintre principalele amenințări în adresa societății și funcționării statului de drept.

În prezent, potrivit sondajelor realizate, corupția și lipsa de integritate în sistemul judecătoresc sunt percepute de publicul larg la un nivel înalt. În Raportul privind al patrulea ciclu de evaluare a Moldovei, GRECO este profund îngrijorat de indicii potrivit cărora în funcția de judecător sunt numiți candidați care prezintă riscuri de integritate.

Comisia Internațională a Juriștilor, în Raportul misiunii de evaluare din 2018, accentuează importanța faptului ca corupția în sistemul judecătoresc să fie combătută prin măsuri ferme și, în mod prioritar, în deplină armonie cu principiile statului de drept și drepturile omului. Aceasta este îngrijorată de faptul că multe investigații penale par să fie concentrate mai degrabă pe suprimarea opoziției sau prevenirea părerilor disidente în sistemul judecătoresc decât pe eradicarea reală a corupției.

Este esențial ca actorii din cadrul sistemului justiției, individual și în colectiv, să respecte și să onoreze funcția deținută ca fiind un mandat public și să depună efort pentru a spori și menține încrederea publicului în sistem.”

29. În § 34 din Avizul nr. 24 (2021) privind Evoluția Consiliilor Justiției și rolul acestora în sisteme judiciare independente și imparțiale, Consiliul Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) a reamintit că:

„procesul de selecție a membrilor unui Consiliu, inclusiv posibile campanii de către candidați ar trebui să fie transparente și să se asigure că calificările candidaților, în special imparțialitatea și integritatea acestora sunt verificate. În opinia Comisiei de la Veneția și a Direcției Generale, ar trebui făcută o distincție între verificarea membrilor în exercițiu și „pre-verificarea” candidaților pentru o poziție în aceste organisme. Ca o chestiune de principiu, securitatea pe termen determinat al mandatelor membrilor organelor (constituționale) are scopul de a asigura independența acestora față de presiunile externe. Măsurile care ar periclita continuitatea calității de membru și ar interfera cu securitatea mandatului membrilor acestei autorități (vetting) ar ridica suspiciunea că intenția din spatele acestor măsuri ar fi de a influența deciziile acesteia și, prin urmare, ar trebui privite ca o măsură de ultimă oră. Controalele de integritate care vizează candidații la funcția de membru al Consiliului Superior al Magistraturii și al Consiliului Superior al Magistraturii și organele lor specializate reprezintă un proces de filtrare și nu un proces de verificare judiciară și, ca atare, pot fi considerate, dacă sunt implementate corespunzător, că ating un echilibru între beneficii a măsurii, în ceea ce privește contribuția la încrederea justiției, și posibilele efecte negative ale acesteia.”

30. De asemenea, în § 50 din Avizul din 14 martie 2023, Comisia de la Veneția și DGI au indicat că sunt la curent cu faptul că proiectul articolului 12 reflectă articolul 8 din Legea nr. 26/2022, care reglementează procedura de pre-vetting a candidaților la funcția de membru al Consiliului Superior al Magistraturii și al Consiliului Superior al Magistraturii. Totuși, ceea ce se permite cu scopul examinării candidaților, nu neapărat se permite în vederea evaluării extraordinare a judecătorilor și procurorilor în funcție, mizele sunt mai mari pentru ei și pentru stabilitatea ordinii juridice în general. Deși criteriile pentru pre-vetting pot fi relativ flexibile și bazate pe o evaluare globală a integrității candidaților, a antecedentelor, a relațiilor etc., destituirea unui judecător sau a unui procuror numit în funcție într-un mod legal trebuie să fie justificată cu referința mai precisă la o conduită inadecvată, care ar trebuie să fie mai bine definită de lege.

31. Potrivit opiniei *amicus curiae* a Comisiei de la Veneția, conceptul de evaluare a integrității implică implementarea unui proces de mecanisme care vizează garantarea celor mai înalte norme în materie de conduită și de integritate financiară solicitate pentru accederea în funcția publică. Într-un sistem de control prealabil al integrității, decizia de a nu recruta un candidat poate fi justificată în cazul unei simple îndoieli pe baza unei evaluări a riscurilor. Totuși, decizia de nepromovare a evaluării unui candidat trebuie legată de un indiciu de ilegalitate, cum ar fi averea

inexplicabilă, chiar dacă nu se poate dovedi dincolo de orice îndoială că această avere provine din surse ilegale (a se vedea CDL-AD(2022)011, §9-10).

32. În Avizul său, Comisia de la Veneția și Direcția Generală au mai notat că Comisia de evaluare emite un raport negativ atunci când are „dubii serioase” cu privire la comiterea de către judecător sau un procuror a unor încălcări. Această normă presupune că concluziile Comisiei de evaluare nu stabilesc vinovăția persoanei vizate, nici nu atrag direct răspunderea penală, ceea ce ar necesita cel mai probabil un alt standard de probă (mai înalt). Într-o anumită măsură, această structură reduce potențialul unui conflict dintre constatările Comisiei de evaluare și ale altor organe administrative sau judiciare, menționate anterior.

33. La 06 aprilie 2023, Curtea Constituțională a verificat constituționalitatea unor prevederi din Legea nr. 26 din 10 martie 2022. În §§ 120, 123, 133, 134, 135 din decizia de inadmisibilitate nr. 42 din 06 aprilie 2023, Curtea Constituțională a reținut următoarele:

„prin termenul „grav”, legislatorul a limitat marja discreționară a Comisiei de evaluare la evaluarea integrității etice a candidaților. Criteriul îi permite Comisiei să decidă nepromovarea candidatului doar dacă a constatat încălcări ale regulilor de etică și de conduită profesională de o gravitate ridicată. Acest fapt presupune că candidatul poate pune în discuție gravitatea încălcărilor constatate de Comisie în fața completului special al Curții Supreme de Justiție, care în cele din urmă poate aprecia caracterul „grav” al abaterii constatate în funcție de circumstanțele particulare ale cauzei. Raționamentele sunt aplicabile, mutatis mutandis, în cazul termenilor „reprobabile” și „inexplicabile” din articolul 8 alin. (2) lit. a) din Lege.

Pentru ca Consiliul să-și exercite atribuțiile constituționale de asigurare a numirii, transferării, detașării, promovării în funcție și aplicarea de măsuri disciplinare față de judecători (a se vedea articolul 123 din Constituție), legislatorul a stabilit că în calitate de membri ai acestui organ constituțional trebuie să fie alese persoane (judecători și non-judecători) cu o înaltă reputație profesională și integritate personală verificată de Comisia de evaluare în ultimii 15 ani. Prin urmare, Curtea Constituțională a considerat rezonabilă decizia legislatorului de a stabili o perioadă extinsă de verificare a integrității financiare a candidaților.

Cu privire la textul „dubii serioase” din articolul 13 alin. (5) din Legea nr. 26, Curtea a constatat că textul criticat instituie un standard de probă aplicabil procedurii de evaluare. Astfel, atunci când Comisia de evaluare trebuie să decidă cu privire la integritatea unui candidat, ea trebuie să constate dacă există sau nu dubii serioase cu privire la respectarea criteriilor de integritate etică și financiară de către candidat, stabilite de articolul 8 din Lege.

Curtea Constituțională a reținut că, definirea standardelor de probă implică în mod inevitabil utilizarea unor texte flexibile. În acest caz, standardul de probă stabilit de legislator urmărește să ghideze Comisia de evaluare la aprecierea rezultatelor evaluării.

De asemenea, legea obligă Comisia de evaluare să emită o decizie motivată, care trebuie să cuprindă faptele relevante, motivele și concluzia Comisiei cu privire la

promovarea sau nepromovarea. Mai mult, legea îi permite candidatului să pună în discuție existența unor dubii serioase cu privire la respectarea de către acesta a criteriilor de integritate etică și financiară în fața completului special al Curții Supreme de Justiție.”

34. Articolul 14 din Legea nr. 26/2022 reglementează modul de contestare a deciziilor Comisiei de evaluare și de examinare a contestațiilor. Partea relevantă a art. 14, în vigoare la momentul depunerii contestației, este următoarea:

„(1) Decizia Comisiei de evaluare poate fi contestată de către candidatul evaluat în termen de 5 zile de la data recepționării de către acesta a deciziei motivate, fără respectarea procedurii prealabile.

(2) Candidatul evaluat poate contesta decizia defavorabilă a Comisiei de evaluare la Curtea Supremă de Justiție, în cadrul căreia se instituie un complet de judecată special compus din 3 judecători și un judecător supleant. Judecătorii și judecătorul supleant sunt desemnați de președintele Curții Supreme de Justiție și confirmați prin decret al Președintelui Republicii Moldova. [...]

(6) Cererea de contestare a deciziei Comisiei de evaluare se judecă în conformitate cu procedura prevăzută în Codul administrativ, cu excepțiile stabilite prin prezenta lege, și nu are efect suspensiv asupra deciziilor Comisiei de evaluare, alegerilor sau concursului la care participă candidatul respectiv. [...]

(8) La examinarea cererii de contestare a deciziei Comisiei de evaluare, completul de judecată special din cadrul Curții Supreme de Justiție poate adopta una dintre următoarele decizii:

a) respingerea cererii de contestare;

b) admiterea cererii de contestare și dispunerea reevaluării candidaților care nu au promovat evaluarea, dacă constată că, în cadrul procedurii de evaluare, Comisia de evaluare a admis unele erori procedurale grave, care afectează caracterul echitabil al procedurii de evaluare, și că există circumstanțe care puteau duce la promovarea evaluării de către candidat.

(9) Decizia completului de judecată special din cadrul Curții Supreme de Justiție este irevocabilă din momentul emiterii. Decizia se consideră emisă din momentul plasării acesteia pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se notifică participanților în termen de 5 zile de la data emiterii. [...]

35. Prin Legea pentru modificarea unor acte normative nr. 239 din 109 decembrie 2024, au fost introduse modificări la articolul 14 alineatul (8), după cum urmează:

„la litera b), cuvintele „și dispunerea reevaluării” se substituie cu cuvintele „și dispunerea o singură dată a reevaluării”;

alineatul se completează cu litera c) cu următorul cuprins: „c) constatarea promovării sau nepromovării evaluării în cazul contestării repetate a deciziei Comisiei de evaluare, adoptată în urma reevaluării dispuse anterior.”

36. În § 81 din Hotărârea nr. 5 din 14 februarie 2023 privind excepțiile de neconstituționalitate a unor prevederi din Legea nr. 26/2022, Curtea Constituțională a stabilit că:

„legea trebuie să prevadă un remediu în cazurile în care candidatului nu i-au fost asigurate drepturile procedurale în cadrul procedurii de evaluare. În funcție de eventualele curențe procedurale admise la etapa evaluării, de natura dreptului procedural afectat, precum și de circumstanțele particulare ale cauzei, Curtea reține că neasigurarea unui drept procedural poate fi considerată o problemă centrală a litigiului.”

37. Verificând dacă dispozițiile contestate îi permit Completului de judecată special al Curții Supreme de Justiție să „examineze suficient” problemele centrale ale eventualelor litigii, Curtea Constituțională a admis că dispozițiile contestate sunt apte să realizeze obiectivul urmărit de legislator, i.e. să evite situațiile de anulare a deciziilor Comisiei de evaluare din cauza încălcării unor reguli de procedură nesemnificative [Hotărârea Curții Constituționale nr. 5 din 14 februarie 2023, § 83].

38. Curtea a observat că articolul 12 alin.(4) din Legea nr. 26/2022 stabilește drepturile candidatului în cadrul procedurii de evaluare și prevede:

„Candidatul are următoarele drepturi:

- a) să participe la ședințele Comisiei de evaluare și să dea explicații verbale;
- b) să fie asistat de un avocat sau de un avocat stagiar pe parcursul procedurii de evaluare;
- c) să ia cunoștință de materialele evaluării, cu cel puțin 3 zile până la audiere;
- d) să prezinte, în formă scrisă, date și informații suplimentare pe care le consideră necesare în vederea înlăturării suspiciunilor privind integritatea sa, dacă a fost în imposibilitatea de a le prezenta anterior;
- e) să conteste decizia Comisiei de evaluare.”

39. Completul de judecată special reține că noțiunea „drepturi și obligații cu caracter civil” nu poate fi interpretată doar printr-o referință la dreptul intern al statului pârât; este vorba de o noțiune „autonomă”, care reiese din Convenție. Art. 6 §1 se aplică indiferent de calitatea părților, de natura legislației ce reglementează modul de stabilire a „contestației” (lege civilă, comercială, administrativă etc.) și de autoritatea competentă să o soluționeze (instanță de drept comun, organ administrativ etc.) [Georgiadis împotriva Greciei, §34; Bochan împotriva Ucrainei (nr. 2) (MC), §43; Naït-Liman împotriva Elveției (MC), §106].

40. Aplicabilitatea art. 6 §1 în materie civilă depinde, în primul rând, de existența unei „contestații” (în limba engleză „dispute”). În plus, trebuie să se întemeieze pe un „drept” care să poată fi pretins, cel puțin în mod credibil, recunoscut în dreptul intern, indiferent dacă acest drept este sau nu protejat de Convenție. Trebuie să fie vorba despre o contestație reală și serioasă, care poate privi atât existența însăși a dreptului, cât și întinderea sa sau modalitățile sale de

exercitare. În sfârșit, rezultatul procedurii trebuie să fie în mod direct decisiv pentru dreptul „civil” în cauză, o legătură foarte slabă ori consecințe îndepărtate nefiind suficiente pentru ca art. 6 §1 să fie aplicabil [Regner împotriva Republicii Cehe (MC), §99; Károly Nagy împotriva Ungariei (MC), §60; Naït-Liman împotriva Elveției (MC), §106].

41. Prin urmare, Completul de judecată special conchide că prin prisma art. 6 § 1 CEDO, a Hotărârii Curții Constituționale nr. 5 din 14 februarie 2023 și articolul 12 alin. (4) din Legea nr. 26/2022, pentru a stabili dacă în cadrul procedurii de evaluare reluate Comisia de evaluare a admis unele erori procedurale grave, care afectează caracterul echitabil al procedurii de evaluare, urmează a fi verificat faptul dacă reclamantului Valeriu Sîrbu i-au fost respectate drepturile procedurale prevăzute de lege specială.

42. Completul special al Curții Supreme de Justiție reține că, deși marja de apreciere a Comisiei în ce privește „dubiile serioase” nu este nelimitată (concluziile trebuie să se bazeze pe date obiective), ea este destul de largă. Eventualele riscuri în raport cu beneficiile, în cazul neadmiterii unui candidat, deși, integru, însă care nu a fost în stare să înlăture anumite dubii în privința sa, sunt cu mult mai mici decât în situația în care este admis un candidat neintegru din considerentul că orice dubiu ar trebui să fie interpretat în favoarea persoanei. Această stare e determinată atât de interesul general sporit față de procesul de preselecție în Consiliul Superior al Procurorilor, cât și de eventuala interferență redusă în drepturile subiecților supuși evaluării, spre deosebire de consecințele vetting-ului propriu-zis.

43. Completul special al Curții Supreme de Justiție învederează că, în speță, nu se pune în discuție dreptul reclamantului de a rămâne în profesie, ci se referă la o evaluare pre-vetting, adică la un exercițiu unic, de preselecție în organul de autoadministrare, într-un moment istoric, caracterizat printr-o percepție general acceptată că lucrurile în justiție merg foarte prost având la bază diferite cauze (corupție, neprofesionalism, obediență cronică față de politic etc.). În astfel de circumstanțe este imperios necesar ca persoanele care să acceadă în organele de autoadministrare să aibă o reputație ireproșabilă, ca să nu existe nici un dubiu în privința lor. Or, în caz contrar, deciziile adoptate de aceste organe, inclusiv cele prin care se va răsturna o eventuală propunere care va veni deja din partea unei comisii vetting, nu se vor bucura de credibilitate și nu vor avea capacitatea de a convinge publicul larg că sunt corecte.

44. Art. 2 alin. (2) din Legea nr. 26/2022:

„În contextul evaluării candidaților menționați la alin. (1) este verificată și averea persoanelor apropiate candidaților, astfel cum acestea sunt definite în Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, precum și a persoanelor menționate la art. 33 alin. (4) și (5) din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate.”

45. Art. 2 alin. (1) din Legea cu privire la Procuratură nr. 294 din 25 decembrie 2008 (în vigoare de la 17 martie 2009 până la 25 martie 2016):

„Procuratura își desfășoară activitatea pe principiul legalității.”

46. Art. 2 lit. a) din Codul de etică al procurorului, aprobat prin ordinul Procurorului General nr. 303/35 din 27 decembrie 2007 (în vigoare până la 04 octombrie 2011):

„*Comportament ireproșabil al procurorului* – comportamentul demn și adecvat în societate, bazat pe principiile moralității, eticii profesionale și culturii generate, menit să asigure buna reputație a procurorului precum și funcționarea eficientă a Procuraturii.”

47. Art. 3 lit. a) din Codul de etică al procurorului 2007:

„Imaginea de bună reputație a organelor Procuraturii se creează în baza următoarelor principii:

a) Legalității, potrivit căruia procurorii, în acțiunile lor, sunt obligați să respecte cu strictețe legea, drepturile, libertățile constituționale și fundamentale ale persoanei, în corespundere cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, Constituția Republicii Moldova, alte acte legislative și normative în vigoare.”

48. Art. 6 lit. a) al Capitolului IV din Codul de etică din 2007:

„În afara orelor de serviciu procurorul trebuie:

a) să dispună de un comportament ireproșabil care ar păstra și ar consolida încrederea populației în imparțialitatea și prestigiul activității autorităților publice.”

ARGUMENTELE PĂRȚILOR

a. Argumentele reclamantului

49. La 17 decembrie 2024, Valeriu Sîrbu, reprezentat de avocatul Vitalie Zama, a depus cerere de contestare împotriva Comisiei de evaluare a procurorilor, solicitând anularea deciziei Comisiei de evaluare a procurorilor nr. 23 din 09 decembrie 2024 „privind candidatura lui Valeriu Sîrbu, candidat la funcția de membru al Colegiului pentru selecția și evaluarea procurorilor din subordinea Consiliului Superior al Procurorilor” și dispunerea reevaluării sale.

50. În motivarea acțiunii, Valeriu Sîrbu a considerat decizia Comisiei de evaluare ca fiind emisă cu grave erori procedurale, iar, în consecință, fiind eronată, neîntemeiată și ilegală.

51. În acest sens, reclamantul a invocat că, în opinia Comisiei de evaluare, candidatul Valeriu Sîrbu a încălcat, prin conduita sa, Codul de etică al procurorului, în vigoare din 2007, însă nu a specificat dacă acest Cod este în vigoare în prezent, în

special, la momentul emiterii deciziei, iar în cazul în care acesta a fost abrogat urma să fie specificat faptul când a fost abrogat și dacă prevederile care sunt invocate candidatului ca fiind încălcate sunt stipulate și în Codul de etică în vigoare la moment, cu enumerarea acestora.

52. Or, Codul de etică al procurorului, la care face trimitere Comisia de evaluare, a fost aprobat prin ordinul Procurorului General nr. 303/35 din 27 decembrie 2007 și a fost în vigoare până la 04 octombrie 2011, când prin Hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor nr. 12-3d-228/11 din aceeași dată, a fost aprobat un nou Cod de etică al procurorului. Respectiv, Codul de etică al procurorului din 2007 a fost abrogat. Mai mult ca atât, în prezent este în vigoare un alt Cod de etică al procurorului, care a fost aprobat prin Hotărârea Adunării Generale a Procurorilor nr. 4 din 27 mai 2016, astfel, fiind abrogat cel din 2011.

53. Reclamantul a considerat că, la moment, este inadmisibilă sancționarea sa prin prisma unor prevederi abrogate, având în vedere că Codul de etică al procurorului din 2007 a fost abrogat, în prezent fiind în vigoare Codul de etică al procurorului aprobat prin Hotărârea Adunării Generale a Procurorilor nr. 4 din 27 mai 2016.

54. La capitolul dat, reclamantul a învederat că, potrivit prevederilor art. 9 din Codul de etică al procurorului din 2007, dispozițiile acestuia fac parte din condițiile de muncă ale lucrătorului Procuraturii începând cu momentul în care acesta a certificat faptul luării de cunoștință cu prevederile codului și și-a asumat obligațiunea să le execute.

55. În speță, pentru a putea invoca încălcarea Codului de etică al procurorului din 2007, Comisia urma să verifice dacă candidatului Valeriu Sîrbu i-au fost aduse la cunoștință prevederile acestui Cod. Or, potrivit răspunsului Procuraturii din 16 decembrie 2024, la dosarul personal al procurorului Valeriu Sîrbu lipsește certificatul (recipisa) care să demonstreze faptul aducerii la cunoștință acestuia a prevederilor Codului de etică al procurorului, aprobat prin ordinul Procurorului General nr. 303/35 din 27 decembrie 2007.

56. În privința dubiului Comisiei privind respectarea de către candidatul Valeriu Sîrbu a principiului legalității, prevăzut la art. 3 lit. a) din Codul de etică al procurorului din 2007, reclamantul a menționat că acest principiu este stipulat la capitolul II, care ține de „Principiile eticii procurorului” și respectiv, respectarea acestui principiu ține de activitatea procurorului în cadrul exercitării atribuțiilor de serviciu și nicidecum nu de viața privată a acestuia. De altfel, în Codul de etică din 2016, în vigoare la momentul actual, principiul legalității nici nu se regăsește.

57. Reclamantul a considerat că, este evident și indiscutabil faptul că, la încheierea tranzacțiilor dintre familia sa, a socrilor săi și a fratelui său pe de o parte, și a cet. D.I. pe de altă parte, el a avut un comportament ireproșabil care nu a afectat

nicicum încrederea populației în imparțialitatea și prestigiul activității autorității publice. Comisia de evaluare, însă, nu și-a motivat nici într-un fel soluția, limitându-se doar la prevederile Codului de etică a procurorului din 2007. Mai mult ca atât, la caz, nu există probe care ar demonstra dubiile Comisiei, nu au fost depuse careva plângeri și nu au existat proceduri disciplinare pe acest fapt. Iar, potrivit recipiselor și confirmărilor eliberate de cet. D.I., soacra sa D.F. și fratele S.I., tranzacțiile menționate au avut loc pe cale amiabilă și în urma înțelegerii reciproce dintre părți, fiind mulțumiți toți de rezultat până în prezent, neexistând careva litigii.

58. Reclamantul a atras atenția că a fost deschis și transparent cu Comisia de evaluare chiar de la prima comunicare, în care a indicat în Declarația de avere și interese pentru ultimii 5 ani că este beneficiar efectiv (dreptul de posesie, folosință și dispoziție în baza procurii) împreună cu membrii familiei sale, dar și a mamei soției D.F. a imobilului din str. „S”, or. „C”, mun. Chișinău și care *de jure* este înscris pe numele fratelui său S.I. Totodată, la capitolul „comentarii” din declarație, a oferit explicații rezonabile în legătură cu metoda prin care a fost efectuată tranzacția imobiliară prin care a fost înstrăinată casa din str. „B”, or. „C”, mun. Chișinău și dobândită cea din str. „S”, din același oraș.

59. Reclamantul a explicat că, începând cu anul 1999, înainte de a fi angajat în organele procuraturii, până la 15 iulie 2010, el împreună cu familia au deținut în proprietate terenul și casa de locuit individuală amplasată din str. „B”, mun. Chișinău.

60. În anul 1999, după căsătoria sa cu S.R. (cetățeană a U.), părinții ei D.M. și D.F., (ambii cetățeni ai U., cu domiciliul în țara de baștină), au plecat la muncă în Belgia, din cauza că nu primeau salariile și nu aveau surse de existență. Acolo au muncit până aproximativ în anul 2007, când au revenit pentru prima dată în U. și Republica Moldova, deoarece socrul D.M., muncind în condiții grele s-a îmbolnăvit de o boală incurabilă.

61. Peste puțin timp, soacra D.F. a plecat iarăși la muncă în Belgia, unde se află până în prezent, iar socrul D.M. a rămas să locuiască în apartamentul nr. XXX din str. V.L., mun. Chișinău, pe care îl procura-se anterior, stabilindu-și domiciliul în Republica Moldova, deoarece era bolnav și avea nevoie de ajutorul familiei mele.

62. Pe parcursul timpului starea sănătății socrului se agrava (deseori era internat în spital), din care considerente el voia tot mai mult să locuiască împreună cu familia sa. Acest fapt îl solicita și soacra D.F., care nu putea avea grijă de el, aflându-se peste hotare. Astfel, în anul 2010, el împreună cu familia sa și socrii au luat decizia de a vinde/schimba imobilele lor pentru o casă mai mare unde să locuiască împreună.

63. De comun acord cu toții, au ajuns la o înțelegere cu cet. D.I., care era proprietarul imobilului din str. „S”, în or. „C”, mun. Chișinău, de a schimba imobilul acestuia cu imobilul familiei sale, amplasat pe str. „B”, mun. Chișinău, cu o

supraplată din partea lor de 30 000 (treizeci mii) EUR. Totodată, din considerentul că nu aveau toată suma de 30 000 EUR, s-au înțeles cu cet. D.I. ca acesta să aștepte până vor vinde apartamentul socrilor și atunci îi vor da toți banii.

64. Ulterior, în pofida faptului că înțelegerea lor, *de facto*, a fost de schimb de imobile, prin decizie comună, la 15 iulie 2010, a încheiat un contract de vânzare-cumpărare cu cet. D.I., potrivit căruia i-a vândut acestuia imobilul din str. „B”, mun. Chișinău. În aceeași zi, potrivit înțelegerii avute, i-au transmis lui D.C. o parte din supraplata convenită și anume, suma de 20 000 EUR, fapt pentru care acesta a scris o recipisă. Astfel, au rămas datori cu suma de 10 000 EUR.

65. Tot în aceeași zi, la 15 iulie 2010, deși înțelegerea a fost de schimb de imobile, prin decizie comună și la solicitarea lor, D.I. a încheiat un contract de donație pe numele fratelui său S.I., a imobilului amplasat pe str. „S”, mun. Chișinău.

66. În continuare, pentru a putea vinde imobilul care aparținea socrilor săi, la 27 iulie 2010 soacra D.F., care se afla în Belgia, a întocmit o procură pe numele lui la Ambasada Republicii Moldova în Regatul Belgiei, Bruxelles.

67. Ulterior, în baza procurii date, împreună cu socrul său D.M., la 11 august 2010, au vândut apartamentul socrilor din str. „V.L.”, mun. Chișinău. În aceeași zi, i-a transmis lui D.I. datoria în sumă de 10 000 EUR pentru supraplata la efectuarea schimbului de imobile, pentru care ultimul a întocmit o altă recipisă.

68. Decizia de a înscrie imobilul din str. „S.”, or. „C.”, mun. Chișinău, pe numele fratelui său S.I. a fost luată de comun acord cu membrii familiei sale și al socrilor, împreună cu care sunt beneficiari efectivi ai imobilului dat. Principalele motive au fost că soacra sa se afla peste hotare și nu putea fi prezentă la momentul efectuării tranzacției, precum și faptul că socrul său era grav bolnav, deoarece ulterior, în scurt timp, la 09 ianuarie 2011 a și decedat. Respectiv, urma să o transcrie ulterior pe dâșii toți, însă din diferite motive până în prezent nu au reușit.

69. Imobilul care a fost înscris pe numele fratelui său S.I. a fost inclus în declarațiile de avere și interese personale anuale, pentru anii precedenți, ca fiind beneficiari efectivi.”

70. Reclamantul a reiterat că, faptele date au fost comunicate din start Comisiei de evaluare și sunt confirmate de actele anexate pe parcursul rundelor de întrebări și răspunsuri, în particular, contractele de vânzare-cumpărare și donație, declarațiile soacrei D.F., prin care și-a manifestat acordul la înregistrarea imobilului pe numele fratelui S.I., declarațiile soacrei ce țin de utilizarea sumei de 30 000 EUR pentru efectuarea tranzacției cu D.I., extrasele medicale în privința socrului D.M., care confirmă faptul că acesta grav bolnav și că în scurt timp a decedat, prin procurile ce le acordă dreptul de folosință, posesie și dispoziție, eliberate de-a lungul timpului de către S.I., pe numele lui și a soției sale, care vin să confirme că imobilul le aparținea lor *de facto* și soacrei sale.

71. Deopotrivă, reclamantul a învederat că, prin încheierea tranzacțiilor menționate nu au fost prejudiciate nici părțile contractante, dar, în mod special, nici statul, deoarece nimeni din părțile contractante nu avea obligația de a achita impozitul pentru creșterea de capital.

72. În opinia reclamantului, în decizia Comisiei nu se regăsesc motive întemeiate care ar indica asupra faptului că, în rezultatul încheierii tranzacțiilor menționate, s-au produs careva consecințe nefaste sau care ar scoate în evidență „lipsa unui comportament ireproșabil în acțiunile candidatului Valeriu Sîrbu”, precum și pierderea, datorită acțiunilor acestuia, a „încrederii populației în imparțialitatea și prestigiul activității autorităților publice”. Astfel, nu este clar cum și de ce Comisia de evaluare a ajuns la concluzia că, candidatul Valeriu Sîrbu, prin comportamentul său, a încălcat grav normele de etică care reglementau la acel moment conduita procurorilor.

73. Din contra, materialele dosarului candidatului Valeriu Sîrbu atestă că acesta se caracterizează pozitiv. Prin caracteristica din 4 mai 2016 eliberată de Procurorul General se confirmă faptul că, în activitatea procurorului Valeriu Sîrbu, nu au fost depistate acțiuni care ar putea fi considerate ca abuzive, din interes personal sau contrare Codului de etică și conduită a procurorului. La fel, a fost stimulat de mai multe ori, a fost decorat cu medalia „Pentru serviciu impecabil” clasa III. Totodată, potrivit hotărârilor cu privire la evaluarea performanțelor procurorului Valeriu Sîrbu, în perioada 2010 și până în prezent, au fost verificate atât calitățile profesionale, cât și cele de integritate, fiind atestat de fiecare dată cu calificativul „foarte bine”.

74. Reclamantul a considerat eronată concluzia Comisiei de evaluare, precum că, prin implicarea unor terți în încheierea mai multor contracte fictive în care erau vizati banii candidatului, *de facto* și *de jure* candidatul a ascuns de autoritățile statului circumstanțele în care familia sa a achiziționat proprietatea timp de mai bine de 10 ani. Or, imobilul dobândit a fost declarat în toate declarațiile de avere și interese personale depuse anual de candidatul Valeriu Sîrbu la Autoritatea Națională de Integritate.

75. Succesiv, reclamantul a ridicat problema dacă, în procesul adoptării Deciziei, Comisia de evaluare a fost „tribunal instituit prin lege, independent și imparțial”, în cazul în care combina atât „funcția de procuror” cu cea de „judecător”. Or, Comisia a încălcat standardele stabilite de CtEDO, combinând competența de anchetă și investigare (comisia evoluând și ca procuror) cu cea de adoptare a deciziei pe fondul cauzei (evoluând ca judecător). Comisia, s-a pronunțat fără a evalua în mod obiectiv criteriul de integritate etică, a făcut constatări și concluzii eronate în privința integrității etice a candidatului Valeriu Sîrbu.

76. Astfel, reclamantul a conchis că, la adoptarea deciziei în privința candidatului Valeriu Sîrbu, Comisia de evaluare a încălcat standardul imparțialității obiective – aparența imparțialității, garantat de art. 6 CEDO.

77. Cu titlu subsecvent, reclamantul a invocat că, în privința contractelor în urma cărora a fost achiziționat imobilul respectiv, este vorba de nulitate relativă, dar nicidecum de nulitate absolută după cum a constatat Comisia de evaluare. Ba mai mult ca atât, acestea deja sunt prescrise, deoarece evenimentele la care a făcut referire Comisia de evaluare au avut loc în anul 2010, corespunzător oricărei pretenții referitoare la contractele respective sunt prescrise și nu mai pot fi puse în discuție.

78. În altă ordine de idei, actele juridice de înstrăinare a acestor bunuri imobile sunt valabile, deoarece persoanele competente de a invoca nulitatea relativă, care în condițiile speței sunt părțile contractului, sau instanța de judecată competentă nu au invocat nulitatea relativă.

79. La fel, reclamantul a susținut că standardul de „dubii serioase” a fost aplicat în mod superficial, fără a lua în considerare explicațiile sale, documentele justificative și contextul concret. Comisia s-ar fi limitat la o interpretare formală a formelor juridice ale tranzacției, fără a analiza scopul familial legitim, circumstanțele obiective și buna-credință dovedită prin acțiuni ulterioare.

80. Valeriu Sîrbu a învederat că, marja de apreciere a Comisiei de evaluare nu poate fi absolută și este limitată de prevederile art. 16 și art. 137 alin. (1) din Codul administrativ, care prevăd imperativ că discreția sau marja de apreciere a autorităților nu poate fi arbitrară și urmează a fi exercitată cu bună credință.

81. Reclamantul a relevat că, în deciziile de evaluare emise în privința altor candidați, Comisia a constatat aspecte financiare care puteau genera dubii precum: 1) nedeclararea unui împrumut; 2) nedeclararea a două conturi bancare în modul prevăzut de lege; 3) nedeclararea prețului corect pentru vânzarea a trei terenuri, 4) primirea unei sume diferite de valoarea contractului; și 5) neprezentarea dovezilor cu privire la dobândirea legală a venitului de peste hotare de către părinți, etc. Totuși, Comisia nu a avut dubii serioase cu privire la niciun aspect privind integritatea etică a acelor candidați, conform prevederilor art. 8 alin. (1) și (2) din Legea nr. 26/2022.

82. Astfel, Comisia avea obligația de a trata situații similare (indicate practic aceleași încălcări a prevederilor din Codul de etică a procurorilor) în mod identic. La caz, însă, Comisia de evaluare nu a luat în considerare faptul că în privința candidatului Valeriu Sîrbu nu au fost constatate încălcări plauzibile de ordin financiar, nu a luat în considerare că acesta este un caz unic și nu s-a mai repetat și a existat o perioadă de timp suficientă fără incidente ulterioare. Comportamentul Comisiei este în contradicție cu regulile consimțite în prevederile art. 2 alin. (2) din Regulamentul de evaluare a Comisiei.

83. În susținerea acestei teze și a tratamentului diferit din partea Comisiei de evaluare, reclamantul a invocat deciziile nr. 38 din 08 iunie 2023 (Mariana Cherpec), nr. 43 din 21 iunie 2023 (Eduard Panea), nr. 5 din 28 martie 2024 (Tatiana Rotaru), nr. 10 din 11 iulie 2024 (Constantin Șușu), nr. 14 din 15 august 2024 (Natalia Andronic), nr. 17 din 11 octombrie 2024 (Nicolae Zanevici), nr. 20 din 18 noiembrie 2024 (Alexandru Lozan). Prin prisma acestor exemple, este evident faptul că la adoptarea deciziei în privința candidatului Valeriu Sîrbu, Comisia de evaluare a exercitat discreția sa în mod diferit și selectiv, fapt prin care a încălcat art. 137 din Codul administrativ.

84. De asemenea, în contestație, reclamantul a ridicat problema că articolul 8 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 26/2022 nu stipulează termenul limită pentru care fapta candidatului poate fi evaluată ca neconformă. Iar, această circumstanță, la rândul său, permite Comisiei de evaluare să examineze chestiuni ce au avut loc anterior, fără nici o limită de timp. În speță, Comisia de evaluare a dat apreciere unor pretinse fapte care au avut loc în 2010, aproximativ 14 ani în urmă. Acest fapt contravine tuturor reglementărilor naționale și internaționale, dar și constatărilor CtEDO în cauzele XHOXHAJ c. Albaniei (nr. 15227/19) și Oleksandr Volkov c. Ucrainei.

85. Deopotrivă, reclamantul a invocat violarea dreptului la respectul vieții private, deoarece decizia Comisiei de evaluare îi afectează un șir de relații personale și profesionale, ingerință care nu răspunde exigenței legalității, scopului legitim și nu trece testul proporționalității.

86. În continuare, reclamantul a indicat că atribuțiile limitate ale Curții Supreme de Justiție pe această categorie de cauze și absența unor reguli privind desfășurarea ulterioară a procedurii de reevaluare, atestă insuficiența controlului judiciar și contribuie la crearea unui nivel substanțial de incertitudine cu privire la consecințele juridice reale ale unor asemenea decizii judiciare, ce urmează a fi adoptată în speța sa.

87. Reclamantul a mai atras atenția la lipsa dublului grad de jurisdicție, deoarece potrivit art. 14 alin. (9) din Legea nr. 26/2022 decizia Curții Supreme de Justiție este irevocabilă din momentul emiterii, iar acest fapt, în opinia sa, contravine prevederilor articolului 119 din Constituția Republicii Moldova.

88. La fel, reclamantul a considerat că, prin prisma jurisprudenței CtEDO în cauzele Finlanda c. Regatului Unit, 25 februarie 1997, § 73; Brudnicka și alții c. Poloniei, nr. 54723/00, § 38; Stafford c. Regatului Unit [GC], nr. 46295/99, § 78; Kleyn și alții c. Olandei [GC], nr. 39343/98, 39651/98, 43147/98 și 46664/99, § 193; Fey c. Austriei, 24 februarie 1993, seria A nr. 255, §§ 28 și 30; și Wettstein c. Elveției, nr. 33958/96, § 42; Kyprianou c. Ciprului [GC], nr. 73797/01, § 119; Pullar c. Regatului Unit, 10 iunie 1996, § 32; Cubber c. Belgiei, 26 octombrie 1984, § 26, seria A no. 86); Sacilor-Lormines c. Franței, nr. 65411/01, § 62; Le Compte,

Van Leuven și De Meyere c. Belgiei, 23 iunie 1981, § 58, seria A nr. 43, Comisia de evaluare nu este independentă și imparțială, fapte se reflectă în mod direct în decizia reclamantului.

89. Finalmente, reclamantul a invocat faptul că decizia Comisiei de evaluare nu este motivată, fapt ce contravine art. 31 din Codul administrativ, în conformitate cu care pârâta avea obligația de a descrie succint procedura care a stat la baza emiterii deciziei sale, incluzând investigații, probe, audieri etc. Motivarea unei decizii nu poate fi limitată la simpla invocare a prevederilor legale, ci trebuie să conțină cu exactitate elementele de drept și de fapt care să permită, pe de o parte, destinatarului să cunoască și să evalueze temeiurile deciziei, iar pe de alta parte, să facă posibilă exercitarea controlului de legalitate.

90. În opinia reclamantului, Comisia de evaluare nu a depus diligența de rigoare pentru a-și motiva soluția adoptată prin decizia în privința candidatului Valeriu Sîrbu, fapt ce denotă că membrii Comisiei aveau o poziție *a priori* de nepromovare a candidatului, iar evaluarea și audierea finală a fost doar formalism.

91. În ședința de judecată, reclamantul și reprezentantul acestuia au susținut integral pretențiile și argumentele formulate în contestație, solicitând admiterea acțiunii.

b. Argumentele pârâtei

92. La 24 decembrie 2025, Comisia de evaluare a depus prin intermediul poștei electronice referință pe marginea contestației lui Valeriu Sîrbu, prin care a solicitat respingerea acțiunii. Comisia a menționat că explicațiile reclamantului nu au fost suficiente pentru a înlătura dubiile sale.

93. În motivarea referinței, pârâta a susținut că decizia nr. 23 din 9 decembrie 2024 a fost adoptată cu respectarea întru totul a Legii nr. 26/2022, fără a aduce atingere drepturilor sau intereselor legitime ale reclamantului. Procesul de evaluare a parcurs toate etapele legale prevăzute, de la solicitarea declarațiilor și informațiilor suplimentare, până la audierea publică și comunicarea deciziei, oferindu-i reclamantului ocazia reală de a-și susține poziția și de a răspunde la toate dubiile ridicate de Comisie.

94. Comisia de evaluare a subliniat că, în cadrul rundelor de întrebări și răspunsuri, reclamantul a avut posibilitatea deplină de a prezenta explicații și documente justificative în susținerea poziției sale, iar Comisia a analizat cu diligență toate materialele oferite, în spiritul garantării unui proces echitabil.

95. Alt argument invocat de Comisia de evaluare este faptul că, legea permite transferul sarcinii probațiunii către candidat, în măsura în care Comisia identifică neconcordanțe sau dubii privind integritatea acestuia. Într-un astfel de context,

Comisia are obligația de a oferi candidatului oportunitatea de a răspunde și de a înlătura aceste dubii prin documente și explicații clare.

96. Această practică este justificată nu doar prin legea națională, ci și prin jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, care a recunoscut legitimitatea unui astfel de mecanism în procedurile de evaluare a integrității (cauzele *García Ruiz c. Spaniei* [GC], nr. 30544/96; *Gogitidze și alții împotriva Georgiei*, nr. 36862/05; *Grayson și Barnham c. Regatului Unit*, nr. 19955/05 și 15085/06, 23 septembrie 2008; *Xhoxhaj c. Albaniei*, nr. 15227/19).

97. Comisia a remarcat că, procesul de evaluare nu impune obligația de a dovedi lipsa integrității, ci doar existența unor suspiciuni rezonabile, pe care candidatul nu reușește să le răstoarne.

98. Referitor la consecințele deciziei pentru cariera profesională a candidatului, Comisia de evaluare a susținut că decizia contestată nu afectează statutul profesional al reclamantului în calitate de procuror și nu produce efecte juridice care să-i pericliteze cariera în afara funcției la care a candidat. Or, art. 13 alin. (6) din Legea nr. 26/2022 stabilește în mod clar că o decizie de nepromovare a evaluării are doar rolul de a împiedica accesul la o funcție electivă sau de conducere, fără alte consecințe asupra statutului profesional sau a demnității publice.

99. La aspectul caracterului neprejudiciabil al deciziei, pârâta a invocat că reclamantul a avut dreptul de a refuza publicarea deciziei, fapt de care a beneficiat, ceea ce denotă respectarea dreptului său la protejarea vieții private și a reputației profesionale.

100. Nu în ultimul rând, pârâta a atras atenția că, potrivit Legii nr. 26/2022, scopul evaluării nu este de a stabili, dincolo de orice îndoială, lipsa de integritate, ci de a verifica dacă există sau nu „dubii serioase” privind conformitatea candidatului cu standardele etice și financiare.

101. Comisia de evaluare a accentuat că nu a constatat o vină sau o faptă ilicită, ci a apreciat, potrivit propriei convingeri, că răspunsurile oferite de candidat nu au fost suficiente pentru a elimina suspiciunile apărute în baza documentelor și informațiilor acumulate. Această abordare este susținută și de Opinia Comisiei de la Veneția, potrivit căreia mecanismul de vetting are rol de filtrare, nu de sancționare, iar deciziile de nepromovare se pot baza și pe simpla existență a unor riscuri percepute, în absența unei fapte ilicite dovedite.

102. Comisia a subliniat că dispune de o marjă legală de apreciere care nu poate fi censurată de instanță sub aspectul oportunității. Or, potrivit art. 225 alin. (1) din Codul administrativ și art. 14 din Legea nr. 26/2022, instanța nu este competentă să se pronunțe asupra oportunității deciziei administrative, ci doar asupra legalității acesteia. Evaluarea caracterului adecvat al deciziei sau aprecierea gradului de convingere format de Comisie țin de discreționarul administrativ al autorității.

103. În acest context, instanța nu ar putea înlocui aprecierea Comisiei cu propria sa convingere decât dacă s-ar dovedi erori procedurale grave sau abateri vădite de la cadrul legal, ceea ce, în opinia părții, nu s-a produs în prezenta cauză.

104. Finalmente, Comisia de evaluare a ridicat problema inaplicabilității Codului administrativ în ceea ce privește procedura de evaluare, deoarece conform art. 4 alin. (4) din Legea nr. 252/2023 Comisia de evaluare nu este o autoritate publică în sensul Codului administrativ. Acest fapt face inaplicabile prevederile Codului administrativ în materia procedurii administrative, cu excepția strictă a procedurii contenciosului (Cartea III). Ca urmare, susținerile reclamantului privind nerespectarea Codului administrativ în procesul evaluării sunt neîntemeiate.

105. În ședința de judecată, reprezentanții părții nu au recunoscut pretențiile reclamantului și a susținut integral argumentele formulate în referință, solicitând respingerea acțiunii ca fiind neîntemeiată.

MOTIVAREA INSTANȚEI

106. Referitor la termenul de depunere a acțiunii, Completul de judecată special al Curții Supreme de Justiție atestă că, potrivit extraselor din poșta electronică Outlook cu adresa „office@vettingmd.org”, decizia Comisiei de evaluare a procurorilor nr. 23 din 9 decembrie 2024 a fost expediată pentru notificare reclamantului Valeriu Sîrbu la 13 decembrie 2024 (fila 55-56 din documentul intitulat „010. Cronologia corespondenței cu V. Sîrbu și extrase email” din dosarul electronic prezentat de Comisia de evaluare). Astfel, în speță, reclamantul a respectat prevederile art. 14 alin.(1) din Legea nr. 26/2022, deoarece cererea de contestare a fost depusă electronic la 17 decembrie 2024.

107. Până a trece la examinarea argumentelor concrete, Completul de judecată special învederează că, în aplicarea supremației dreptului, instanța judecătorească de contencios administrativ ține cont de jurisprudența CtEDO. Potrivit acestei jurisprudențe, obligația instanței judecătorești de motivarea hotărârilor judecătorești nu poate fi înțeleasă că impunând un răspuns pentru fiecare argument (hot. García Ruiz c. Spaniei, 1999, § 26). Totuși, orice argument decisiv pentru rezultatul procedurii necesită un răspuns clar (hot. Ruiz Torija c. Spaniei, 1994, § 30; și, pentru comparație, Petrović și Alții c. Muntenegru, 2018, § 43), în special argumentele cu privire la drepturile și obligațiile garantate de Convenția Europeană pentru Drepturile Omului (hot. Fabris c. Franței, 2013, § 72 *in fine*; Paun Jovanović c. Serbiei, 2023, § 108).

a. Relația dintre Codul administrativ și Legea nr. 26/2022

108. Completul de judecată special învederează că, atât Legea nr. 26/2022, cât și Codul administrativ sunt legi organice. Legea nr. 26/2022 a fost votată în lectură

finală după adoptarea Codului administrativ și reglementează în detaliu procedura de evaluare externă, modul de adoptare a deciziilor Comisiei de evaluare și de examinare a contestației împotriva deciziilor adoptate în temeiul Legii nr. 26/2022. Așa, Legea nr. 26/2022 este una specială. Din motivele expuse supra și prin prisma art. 2 alin. (2) din Codul administrativ, prioritatea normelor din Legea nr. 26/2022 nu poate genera în această cauză discuții.

109. Evaluarea externă este reglementată de o lege adoptată de Parlament în anul 2022, după consultarea repetată cu Comisia de la Veneția. Legea a fost adoptată pentru a asigura integritatea viitorilor membri ai Consiliului Superior al Magistraturii, ai Consiliului Superior al Procurorilor și ai organelor specializate ale acestora, precum și a spori încrederea publică în sistemul de justiție. Comisia de la Veneția a examinat inclusiv necesitatea evaluării externe și a admis că, în contextul Republicii Moldova, aceasta ar putea avea loc.

110. Procedura de efectuare a evaluării externe prevăzută de Legea nr. 26/2022 este într-o oarecare măsură diferită de prevederile Codului administrativ în ceea ce privește termenele de procedură, probațiunea, anularea actelor emise de Comisie, procedura contenciosului administrativ, etc. Având în vedere că Legea nr. 26/2022 este o lege specială în raport cu Codul administrativ, prevederile Legii nr. 26/2022 au prioritate față de celelalte norme din Codul administrativ, iar în cazul aspectelor nereglementate de Legea nr. 26/2022 prevederile Codului administrativ sunt aplicabile în măsura în care nu contravin scopului Legii nr. 26/2022. Or, excluderea integrală de la aplicare a Codului administrativ este imposibilă din punct de vedere al rolului central și legăturii organice a Codului administrativ cu domeniile/subdomeniile dreptului administrativ

b. Sarcina probațiunii în cadrul evaluării externe

111. Reclamantul susține că, potrivit Codului administrativ, obligația de respectare a proporționalității este o sarcină probatorie exclusivă a autorității publice. La aspectul dat, Completul de judecată special reiterează că, Legea nr. 26/2022 are prioritate față de Codul administrativ.

112. Completul de judecată special notează că, în spiritul Legii nr. 26/2022, sarcina probațiunii trece asupra candidatului pe parcursul procesului de evaluare. În faza inițială este în obligația Comisiei de a acumula date și informații, făcând uz de competențele sale legale (art. 6 din Legea nr. 26/2022) și cu respectarea obligațiilor legale (art. 7 din Legea nr. 26/2022). Însă, odată cu apariția unor neclarități și în scopul elucidării acestora, Comisia oferă candidatului posibilitatea de a prezenta date și informații suplimentare (art. 10 alin. (7) din Legea nr. 26/2022). Prezentarea datelor și informațiilor suplimentare este un drept, nu o obligație, a candidatului (art. 12 alin. (4) din Legea nr. 26/2022), însă neexercitarea acestui drept (prin refuz, fățiș sau tacit, ori prin prezentarea unor date incomplete sau neconcludente) riscă să

inducă Comisia la concluzia că există dubii serioase că candidatul nu întrunește criteriile de integritate (art. 13 alin. (5) din Legea nr. 26/2022). Respectiv, este în interesul candidatului să preia sarcina probațiunii, iar acest transfer legislativ nu numai că nu încălcă, dar și protejează efectiv drepturile candidatului.

113. Comisia de evaluare a notat că, rațiunea trecerii sarcinii probațiunii către candidat a fost dezvoltată la nivel internațional. Astfel, Comisia Europeană pentru Democrație prin Lege (Comisia de la Veneția) a remarcat că într-un sistem de vetting și verificări de integritate, poate fi perfect legitim să se transfere sarcina probei de la stat la judecătorul/procurorul care solicită recrutarea sau ocuparea unei funcții (Opinia Comisiei de la Veneția nr. 1064/2021 din 09 februarie 2022 cu privire la dezvoltarea procesului de vetting în sistemul judiciar, Kosovo; § 68). Procesul de redenumire, pe de altă parte, transformă toți angajații în solicitanți, iar sarcina probei revine acestor persoane, care trebuie să facă dovada că sunt apte pentru exercitarea funcției în cauză (ibidem, §95).

114. Curtea Constituțională a constatat deja că o asemenea inversare a sarcinii probațiunii nu este contrară Constituției, făcând referire la o opinie a Comisiei de la Veneția. Această inversare a sarcinii probațiunii nu a fost considerată *per se* arbitrară nici de către CtEDO (a se vedea hotărârile *Xhoxhaj c. Albaniei*, 2021, § 352 și *Sevdari c. Albaniei*, 2022, § 130).

c. Cazurile în care CSJ poate admite contestația

115. Art. 14 alin. (8) din Legea nr. 26/2022 prevede că Curtea Supremă de Justiție poate admite contestația doar dacă constată că, în cadrul procedurii de evaluare, au fost admise „unele erori procedurale grave, care afectează caracterul echitabil al procedurii de evaluare, și că există circumstanțe care puteau duce la promovarea evaluării de către candidat”. Această prevedere a apărut în Legea nr. 26/2022 după o hotărâre a Curții Constituționale din 14 februarie 2023, în care s-a menționat că este admisibil de a nu anula deciziile Comisiei de evaluare pentru „erori de procedură neesențiale”. Curtea Constituțională a acceptat ca controlul judiciar al actelor emise în cadrul evaluării externe să se limiteze la circumstanțele de fapt care puteau schimba rezultatul evaluării și la erorile procedurale grave ale Comisiei care afectează „caracterul echitabil al procedurii de evaluare”.

116. În hotărârea menționată în paragraful precedent, Curtea Constituțională a făcut referire la hotărârea CtEDO *Pişkin c. Turciei* (2020). În § 131 al hotărârii respective, CtEDO a menționat că instanța de judecată trebuie să fie competentă să examineze toate aspectele centrale ale cauzei. Acestea sunt chestiuni de fapt sau de drept care, dacă nu ar fi avut loc (în cazul aspectelor de fapt) sau ar fi fost soluționate în mod opus (în cazul chestiunilor de drept), ar fi dus la o altă concluzie a Comisiei.

117. Prin urmare, competența Curții Supreme de Justiție la examinarea contestațiilor depuse conform Legii nr. 26/2022 este una mai limitată decât cea

prevăzută de Codul administrativ. Ea poate anula decizia Comisiei de evaluare doar în cazurile menționate de Legea nr. 26/2022, iar celelalte temeiuri prevăzute de Codul administrativ pentru anularea actului administrativ nu sunt aplicabile.

118. Curtea Supremă de Justiție poate ajunge la o concluzie diferită de cea a Comisiei. Prin urmare, Curtea Supremă de Justiție poate conchide în aceeași cauză că unele dubii serioase constatate de Comisie nu există, iar alte dubii există. Existența unui singur dubiu este suficient pentru nepromovarea evaluării externe. După cum rezultă din art. 14 alin. (8) din Legea nr. 26/2022, Curtea Supremă de Justiție nu poate admite contestația dacă constată existența cel puțin a unui dubiu prevăzut la art. 8 alin. (2)-(5) al acestei legi.

119. Reieșind din aceasta, precum și din dezideratele Curții Constituționale reținute în Hotărârea nr. 5 din 14 februarie 2023, Completul de judecată special nu va da apreciere tuturor argumentelor invocate de către reclamantul Valeriu Sîrbu în cererea de contestare, ci va răspunde doar criticilor ce se încadrează în criteriile statuate de către Curtea Constituțională în vederea eventualei admiteri a acțiunii, și anume ce țin de presupusele erori procedurale grave admise de către Comisia de evaluare, care ar fi afectat caracterul echitabil al procedurii de evaluare, precum și celor ce vizează presupusa existență a unor circumstanțe care puteau conduce la promovarea evaluării de către candidatul Valeriu Sîrbu.

d. Aplicarea principiilor de mai sus în prezenta cauză

120. Completul de judecată special observă că, unul din argumentele pe care se bazează acțiunea reclamantului este pretinsa violare a dreptului la respectul vieții private, și anume presupusul caracter prejudiciabil al deciziei în partea relațiilor personale și profesionale. În acest sens, este remarcabil că, potrivit spiritului Legii nr. 26/2022, Comisia de evaluare nu constată dacă un candidat întrunește sau nu criteriile de integritate și/sau existența a careva încălcări ale candidaților, ci doar existența sau lipsa unor circumstanțe faptice suficiente ce permit să se ajungă la concluzia că există dubii serioase privind conformitatea candidatei cu criteriile legale de integritate sau, după caz, insuficiente pentru a constata lipsa de conformitate.

121. În cazul în care, Comisia de evaluare constată existența unor dubii serioase privind necorespunderea candidatului cu criteriile de integritate etică și financiară, aceasta acordă candidatului posibilitatea de a desființa aceste dubii, prin darea de explicații la întrebările formulate și prezentarea probelor în susținerea poziției sale.

122. Făcând o retrospectivă a speței, Completul de judecată special reiterează că, în rezultatul evaluării candidatului Valeriu Sîrbu, Comisia de evaluare a emis decizia nr. 23 din 09 decembrie 2024, prin care a decis că, în temeiul art. 8 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 26/2022, candidatul nu întrunește criteriul de integritate etică,

întrucât s-au constatat dubii serioase cu privire la respectarea de către candidat a criteriului de integritate etică și, prin urmare, nu promovează evaluarea.

123. Analizând textul deciziei nr. 23 din 9 decembrie 2024, Completul de judecată special atestă că, în urma evaluării candidatului Valeriu Sîrbu, Comisia de evaluare a constatat o singură neconformitate în privința achiziției, finanțării și utilizării unei case în Chișinău, în anul 2010, înregistrată pe numele fratelui candidatului.

124. Efectuând controlul judecătoresc al constatărilor și concluziilor Comisiei de evaluare, pe marginea aspectelor etice descrise supra, raportate la criteriile de evaluare prevăzute la art. 8 din Legea nr. 26/2022, Completul de judecată special reiterează că, în vederea sporirii integrității viitorilor membri ai Consiliului Superior al Procuraturii, precum și în vederea sporirii încrederii societății în activitatea organelor specializate ale Consiliului Superior al Procuraturii, dar și, în general, în sistemul justiției, conform competențelor atribuite în baza Legii nr. 26/2022, Comisia de evaluare avea obligația să verifice dacă candidatul Valeriu Sîrbu nu a încălcat grav regulile de etică și conduită profesională, dacă nu a admis, în activitatea sa, acțiuni sau inacțiuni reprobabile, care ar fi inexplicabile din punctul de vedere al unui profesionist în domeniul dreptului și al unui observator imparțial, dacă în privința acestuia nu există suspiciuni rezonabile privind comiterea actelor de corupție, actelor conexe actelor de corupție sau faptelor coruptibile în sensul Legii integrității nr. 82/2017, precum și dacă nu a încălcat regimul juridic al declarării averii și intereselor personale, al conflictelor de interese, al incompatibilităților, al restricțiilor și/sau al limitărilor, dar și dacă averea candidatului a fost declarată în modul stabilit de legislație, conform art.8 din Legea nr. 26/2022.

125. În înțelesul Legii nr. 26/2022, candidatul satisface criteriul de integritate etică și financiară doar atunci când întrunește pe deplin toți indicatorii stabiliți la art. 8 alin. (2)-(5) din Legea respectivă, faptul dat rezultă și din art. 5 alin. (1) din Regulamentul de evaluare al Comisiei de evaluare.

126. În acest context normativ și instituțional, instanța de judecată urmează să analizeze, în mod punctual și detaliat, constatarea Comisiei de evaluare referitoare la achiziția, finanțarea și utilizarea imobilului din mun. Chișinău în anul 2010, reținută în decizia nr. 30 din 9 decembrie 2024 drept dubiu în privința corespunderii reclamantului cu indicatorii de integritate cerute la art. 8 din Legea nr. 26/2022.

127. La Capitolul V (Analiza) din decizia nr. 30 din 9 decembrie 2024 (achiziția, finanțarea și utilizarea unei case în Chișinău, în anul 2010, înregistrată pe numele fratelui candidatului), Comisia de evaluare a constatat că, în anul 2010, familia candidatului și socrii săi au luat decizia de a achiziționa împreună o casă comună, astfel încât socrul său, care avea nevoie de îngrijire, să poată locui cu familia candidatului în timp ce soacra lucra în străinătate. Ambele familii urmau să

înstrăineze bunurile lor imobile pentru a dobândi o casă potrivită, care să poată fi utilizată în comun.

128. Casa pe care familia candidatului a identificat-o drept potrivită se afla pe str. „S”, în or. „C”, mun. Chişinău, iar proprietarul acesteia era cet. D.I.

129. În anul 2010, candidatul a iniţiat pregătirea contractelor pentru a facilita schimbul casei sale, din str. „B”, or. „C”, mun. Chişinău, pe casa din str. „S”, din acelaşi oraş.

130. Comisia de evaluare a constatat că, în locul unui contract de schimb, candidatul a semnat un contract de vânzare-cumpărare cu proprietarul bunului din str. „S” (dl D.I.). În acelaşi timp, D.I. a semnat un alt contract, separat, prin care a donat casa din str. „S” fratelui candidatului. De asemenea, D.I. a primit de la candidat suma de 30 000 EUR pentru a compensa diferenţa dintre valoarea casei din str. „B” şi cea a casei din str. „S”. După semnarea acestor contracte, D.I. a devenit proprietarul casei din str. „B”, care anterior aparţinea candidatului, iar fratele candidatului a devenit proprietarul casei din str. „S”, care a aparţinut anterior lui D.I. Preţul pe care D.I. îl datora candidatului conform contractului de vânzare-cumpărare de 298 135 MDL (est. 18 500 EUR) aşa şi nu a fost achitat.

131. Conform documentelor prezentate de candidat, contractul de vânzare-cumpărare, conform căruia casa de pe str. „B” a fost vândută de candidat lui D.I. cu 298 135 MDL, a fost semnat pe 15 iulie 2010, iar la aceeaşi dată a fost semnat un contract de donaţie, prin care D.I. a donat casa sa (gratuit) fratelui candidatului.

132. Comisia a observat că, în niciun contract nu se menţionează despre faptul că, candidatul că ar fi avut obligaţia de a achita lui D.I. suma de 30 000 EUR. Totodată, candidatul a prezentat Comisiei două recipise semnate de D.I., care confirmă că acestuia i s-au achitat 30 000 EUR, care reprezintă diferenţa dintre valoarea casei de pe strada „S” şi cea de pe str. „B”.

133. La fel, Comisia de evaluare a remarcat că, potrivit candidatului, decizia de a înscrie imobilul din str. „S” pe numele fratelui său a fost luată de comun acord cu membrii familiei sale şi a socrilor săi, care sunt beneficiari efectivi al acestui imobil. Principalele motive au fost că soacra sa se afla peste hotare şi nu putea fi prezentă la momentul efectuării tranzacţiei, precum şi faptul că socrul său era grav bolnav, deoarece ulterior, în scurt timp a şi decedat.

134. Deopotrivă, în timpul audierii, candidatul a menţionat că nu cunoaşte preţul care a fost indicat în contractul din 15 iulie 2010 de vânzare a casei sale din str. „B”, deoarece acesta a fost unul imitat sau un contract imitat, fictiv. De fapt, a avut loc un schimb şi nu era important preţul indicat în contract. Dar aşa a fost decizia atunci. Dacă în contract este indicată suma de aproximativ 18 500 EUR, acesta este preţul corect.

135. La întrebările Comisiei, candidatul a reiterat și confirmat că, contractul de vânzare-cumpărare a fost imitat, deoarece, de fapt, a avut loc un schimb, circumstanță ce se confirmă prin recipisele din aceeași zi scrise de către D.I. și, respectiv, de către dânsul.

136. Astfel, Comisia de evaluare a concluzionat că, după cum a recunoscut însuși candidatul, acesta a întocmit un contract fictiv de vânzare-cumpărare cu D.I., potrivit căruia candidatul i-a vândut acestuia casa cu 298 135 MDL și a fost implicat și în așa-numita donație a casei de pe strada „S” de către D.I. fratele candidatului. Cu toate acestea, donația nu a fost cu titlu gratuit, chiar dacă a fost declarată astfel în contract, deoarece D.I. a primit, de fapt, 30 000 EUR de la candidat.

137. Comisia de evaluare a opinat că, prin implicarea unor terți în încheierea mai multor contracte fictive în care erau vizate banii candidatului, acesta *de facto* și *de jure* a ascuns de autoritățile statului timp de mai bine de 10 ani circumstanțele în care familia sa a achiziționat proprietatea. Abia în formularul declarației pentru ultimii cinci ani, expediat în decembrie 2023 de către Comisie, candidatul a declarat modul în care a fost dobândit imobilul din strada „S” și abia în iunie 2024 a declarat că imobilul a fost înregistrat pe numele candidatului și al soției sale.

138. Comisia de evaluare a ajuns la concluzia că, prin încheierea unui contract fictiv, care a fost prezentat la o autoritate publică și prin colaborarea în scopul realizării unei donații fictive, candidatul a încălcat, prin conduita sa, Codul de etică al procurorului, în vigoare din 2007 (art. 3 lit. a), Capitolul IV, art. 6 lit. a).

139. Verificând concluziile Comisiei de evaluare privind corespunderea candidatului Valeriu Sîrbu criteriilor de integritate, exprimate în decizia nr. 23 din 9 decembrie 2024, prin prisma argumentelor invocate de reclamant în cererea de contestare, Completul de judecată special consideră că Valeriu Sîrbu nu a reușit să înlăture dubiile Comisiei privind integritatea sa etică.

140. În debutul analizei sale, Completul de judecată consideră necesar să sublinieze caracterul reprobabil și juridic eronat al poziției exprimate de reclamant, potrivit căreia Comisia de evaluare nu ar fi fost în drept să țină cont și să aplice prevederile Codului de etică al procurorului, aprobat prin Ordinul Procurorului General nr. 303/35 din 27 decembrie 2007, pe motiv că acesta a fost ulterior abrogat la 04 octombrie 2011, odată cu intrarea în vigoare a noului Cod de etică, adoptat prin Hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor nr. 12-3d-228/11, și că, în prezent, este în vigoare un alt Cod de etică, aprobat prin Hotărârea Adunării Generale a Procurorilor nr. 4 din 27 mai 2016.

141. Or, principiul aplicabilității normelor în timp impune instanței și oricărei autorități cu atribuții de evaluare să raporteze conduita analizată la cadrul normativ existent la data producerii faptelor supuse aprecierii. Astfel, în speță, faptele reținute ca relevante, încheierea contractelor de vânzare-cumpărare și donație la 15 iulie

2010, s-au produs în perioada în care era în vigoare Codul de etică al procurorului din 2007. În consecință, acesta este actul normativ aplicabil în evaluarea conduitei reclamantului din acea perioadă.

142. A admite contrariul ar însemna negarea caracterului normativ al regulilor de conduită profesională în vigoare la momentul desfășurării faptelor, ceea ce ar echivala cu golirea de conținut a obligațiilor etice și cu încurajarea ideii că normele deontologice ar putea fi eludate prin simpla invocare a modificării lor ulterioare. O astfel de interpretare este inacceptabilă într-un sistem de justiție care reclamă continuitate, coerență și rigoare în aplicarea standardelor de integritate.

143. În această lumină, instanța apreciază că poziția reclamantului este nu doar inadmisibilă, dar contrazice flagrant atât principiile generale de drept, cât și obiectivele Legii nr. 26/2022, care impune evaluarea conduitelor anterioare relevante prin raportare la normele aplicabile la momentul producerii lor.

144. Totodată, nu poate fi acceptată nici poziția reclamantului potrivit căreia dispozițiile Codului de etică al procurorului aprobat prin Ordinul Procurorului General nr. 303/35 din 27 decembrie 2007 nu i-ar fi opozabile, pe motiv că acestea nu i-au fost aduse la cunoștință contra semnătură, astfel cum ar fi cerut art. 9 din respectivul Cod.

145. Instanța de judecată reține că, deși art. 9 din Codul de etică prevede obligația procurorului de a semna un act prin care confirmă luarea de cunoștință cu normele Codului de etică, această formalitate administrativă nu condiționează caracterul normativ și aplicabilitatea Codului de etică în ansamblu. Normele etice sunt imperative, fiind aplicabile în virtutea funcției și a raportului juridic de serviciu ce îl leagă pe procuror de instituția Procuraturii, iar necunoașterea lor sau lipsa confirmării formale nu pot constitui temei pentru exonerarea de răspundere disciplinară sau pentru eludarea obligațiilor de conduită profesională și morală.

146. A admite teza reclamantului ar însemna să se accepte că procurorii care nu au semnat personal aducerea la cunoștință a Codului de etică ar fi exceptați de la respectarea acestuia, ceea ce contravine grav principiului legalității, precum și principiilor bunei-credințe și al caracterului obiectiv al standardelor de integritate. Nu poate fi permis ca însași aplicabilitatea unei norme imperative să depindă de un act subiectiv de confirmare, în condițiile în care aceasta este emisă de autoritatea competentă și publicată oficial, fiind parte din regimul juridic al funcției publice pe care o exercită procurorul.

147. Mai mult, o asemenea poziție relevă o abordare formalistă și defensivă, ce are ca scop evitarea unei evaluări oneste și cuprinzătoare a conduitei reclamantului, în special în contextul tranzacției imobiliare care face obiectul evaluării și care a ridicat serioase semne de întrebare privind respectarea normelor de integritate.

148. Totodată, instanța de judecată subliniază că art. 2 alin. (1) din Legea cu privire la Procuratură nr. 294 din 25 decembrie 2008 (în vigoare pe perioada relevantă) statua în mod expres principiul legalității ca fundament al activității Procuraturii, ceea ce implică obligația de respectare strictă și necondiționată a normelor legale și etice aplicabile în exercitarea atribuțiilor profesionale.

149. Pornind de la acest cadru legal și principal, Completul de judecată special reiterează că regulile de conduită profesională și etică aplicabile procurorilor nu au un caracter pur declarativ, ci constituie norme obligatorii, cu forță juridică, a căror încălcare este de natură să ridice semne de întrebare serioase cu privire la integritatea persoanei care pretinde la funcție din organul de autoadministrare a Procuraturii și organelor subordonate acesteia. Astfel, în cadrul procedurilor de evaluare a integrității, nerespectarea acestor norme poate constitui un indiciu relevant al existenței unor riscuri de natură etică sau profesională, susceptibile să afecteze încrederea publicului în imparțialitatea și onestitatea procurorului.

150. În acest sens, ține de menționat faptul că, prin prisma normelor de etică și conduită a procurorilor, aceștia se află în serviciul societății, sunt responsabili de conduita lor și au datoria ca, prin fiecare acțiune și decizie, să onoreze jurământul depus, respectând cele mai înalte standarde de etică și conduită, în conformitate cu așteptările legitime ale societății și cu misiunea specială ce le revine în cadrul autorității publice.

151. În accepțiunea Codului de etică al procurorului, aprobat prin Ordinul Procurorului General nr. 303/35 din 27 decembrie 2007, aflat în vigoare la data tranzacțiilor de vânzare-cumpărare și donație, în afara orelor de serviciu, procurorul este obligat să dispună de un comportament ireproșabil care ar păstra și ar consolida încrederea populației în imparțialitatea și prestigiul activității autorităților publice (art. 6 lit. a).

152. Această obligație extinde exigențele profesionale ale procurorului și asupra sferei extra-profesionale, în mod firesc, având în vedere natura specifică a funcției publice exercitate, în care etica personală și percepția publică sunt inseparabile de autoritatea instituțională.

153. Comportamentul ireproșabil nu este o noțiune abstractă, ci este definită expres în art. 2 lit. a) din același Cod, conform căruia *comportamentul ireproșabil* al procurorului este comportamentul demn și adecvat în societate, bazat pe principiile moralității, eticii profesionale și culturii generale, menit să asigure buna reputație a procurorului, precum și funcționarea eficientă a Procuraturii.

154. Din această definiție rezultă că standardul de conduită impus procurorului este unul superior celui aplicabil altor categorii profesionale, întrucât vizează nu doar evitarea încălcării legii, ci și afirmarea activă a unui model de demnitate, moralitate, responsabilitate și integritate în societate.

155. Comportamentul ireproșabil al procurorului nu este limitat la lipsa unor sancțiuni sau încălcări explicite ale legii, ci implică o conduită conformă cu standardele morale și culturale ale unei societăți democratice, care să inspire încredere în imparțialitatea și profesionalismul instituției procuraturii. Un procuror nu este doar un funcționar al statului, ci un agent al autorității publice cu rol constituțional în garantarea legalității, ceea ce presupune un nivel înalt de exigență morală, etică și profesională.

156. În acest sens, comportamentul procurorului, atât în exercitarea funcției, cât și în viața personală, trebuie să reflecte valorile unei societăți democratice, precum transparența, onestitatea, responsabilitatea și buna-credință. Procurorul trebuie să evite orice formă de conduită care, deși nu atrage sancțiuni penale sau disciplinare, poate fi percepută ca incompatibilă cu prestigiul funcției și încrederea publicului. De asemenea, trebuie să manifeste o cultură juridică matură și un discernământ profesional ridicat, capabil să discearnă între forme juridice formale și realități cu potențial de afectare a integrității funcției.

157. Un alt principiu care urmează a fi respectat de către procuror este cel al *legalității*, consacrat expres în art. 2 alin. (1) din Legea cu privire la Procuratură nr. 294 din 25 decembrie 2008 (în vigoare de la 17 martie 2009 până la 25 martie 2016) și în art. 3 lit. a) din Codul de etică al procurorului (2007).

158. Potrivit acestui principiu, imaginea de bună reputație a organelor Procuraturii se creează în baza *inter alia* a acțiunilor procurorilor, care sunt obligați să respecte cu strictețe legea, drepturile, libertățile constituționale și fundamentale ale persoanei, în corespundere cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, Constituția Republicii Moldova, alte acte legislative și normative în vigoare.

159. În sensul principiului legalității, procurorul trebuie să respecte nu doar litera legii, ci și spiritul acesteia, manifestând în toate acțiunile sale, atât în exercitarea atribuțiilor de serviciu, cât și în viața personală, o conformare riguroasă față de normele legale, deontologice și etice aplicabile.

160. În aplicarea acestui principiu, procurorul este chemat să fie un model de respect față de lege, indiferent de complexitatea situației sau de circumstanțele familiale ori sociale. Respectarea legii presupune nu doar evitarea încălcării acesteia în mod flagrant sau penal, ci și evitarea simulării juridice, a utilizării de forme aparente fără fond și a oricărei conduite care ar putea să inducă în eroare o autoritate publică. Chiar și în afara activității profesionale, procurorul trebuie să se abțină de la orice acțiuni care ar putea crea percepția unei incompatibilități între conduita sa și funcția exercitată, mai ales atunci când este vorba despre tranzacții cu impact juridic și fiscal relevant.

161. În lumina principiului legalității, procurorul nu doar aplică legea altora, ci o respectă cu strictețe el însuși, ca expresie a autorității morale și a credibilității funcției. Orice abatere de la această conduită, chiar aparent minoră, riscă să afecteze imaginea justiției în ansamblu și încrederea publicului în imparțialitatea autorităților.

162. Completul de judecată special învederează că, principiul integrității constituie una dintre valorile fundamentale care guvernează exercitarea funcției de procuror, atât în sensul Legii nr. 26/2022, cât și al normelor de etică și conduită a procurorului. Integritatea este o calitate intrinsecă a persoanei care pretinde la o funcție în cadrul sistemului justiției, dar cu atât mai mult a organelor de autoadministrare și cele subordonate lor. Integritatea presupune onestitate, respectarea valorilor etice, a regulilor de conduită profesională, precum și a normelor legale privind declararea averii, evitarea conflictelor de interese și asumarea responsabilității propriei conduite.

163. Acest principiu nu se limitează la comportamentul în exercitarea atribuțiilor de serviciu, ci se extinde și asupra conduitelor din viața privată, în măsura în care acestea sunt de natură să afecteze imaginea și credibilitatea autorității publice în ansamblul său.

164. Cu alte cuvinte, procurorii sunt supuși unor exigențe mai ridicate decât cetățeanul obișnuit în ceea ce privește probitatea, coerența între declarațiile publice și conduita privată, precum și în evitarea oricăror forme de simulare juridică sau opacitate.

165. În aceeași ordine de idei, principiul transparenței obligă procurorul să manifeste deschidere, sinceritate și asumare deplină a propriilor acțiuni, indiferent de natura lor formal-juridică. Aceasta presupune nu doar declararea exactă a bunurilor și intereselor, ci și explicarea clară și pro activă a situațiilor care pot ridica dubii cu privire la sursele de finanțare, la raporturile patrimoniale dintre rude sau la scopul unor tranzacții aparent neobișnuite.

166. În speță, instanța observă că, din materialul administrat de Comisia de evaluare, dar și din declarațiile lui Valeriu Sîrbu, reiese că, în anul 2010, reclamantul a avut cu cet. D.I. o înțelegere verbală de schimb de imobile, conform căreia Valeriu Sîrbu trebuia să-i transmită lui D.I. imobilul din str. „B”, or. „C”, mun. Chișinău și 30 000 EUR, în schimbul imobilului din str. „S”, or. „C”, mun. Chișinău.

167. Însă, distinct acestei înțelegeri verbale, la 15 iulie 2010, Valeriu Sîrbu a semnat cu cet. D.I. un contract prin care i-a vândut imobilul din str. „B” contra sumei de 18 500 EUR. Iar, conform explicațiilor reclamantului, acesta nu a primit niciodată de la D.I. suma contractului de vânzare-cumpărare de 18 500 EUR. Această declarație pune în lumină caracterul simulat al contractului de vânzare-cumpărare.

168. Concomitent, în aceeași zi, la 15 iulie 2010, D.I. a încheiat un contract de donație cu fratele reclamantului, S.I., prin care i-a transmis imobilul din str. „S” în

mod aparent gratuit. Totuși, potrivit probelor administrate de Comisie, dar și celor prezentate de reclamant, D.I. a primit de la Valeriu Sîrbu și familia sa, în două tranșe, suma de 30 000 EUR. Circumstanța dată a fost recunoscută de către Valeriu Sîrbu atât în fața Comisiei de evaluare, cât și în fața instanței de judecată. În consecință, fapta dată contrazice natura declarată a donației.

169. Astfel, se constată că, în anul 2010, reclamantul a fost implicat într-o tranzacție imobiliară care s-a desfășurat prin intermediul a două acte juridice, un contract de vânzare-cumpărare și un contract de donație însoțit de o convenție neprevăzută de contract de transmitere de către reclamant a sumei de 30 000 EUR, în rezultatul cărora imobilul din str. „S”, or. „C”, mun. Chișinău, a fost achiziționată cu fondurile reclamantului, dar înregistrată pe numele fratelui său S.I.

170. Acest aranjament, potrivit propriilor declarații ale reclamantului, a avut la bază o înțelegere de familie, fiind preferat de comun acord în scopul facilitării locuirii împreună cu socrul bolnav.

171. Cu toate acestea, din declarațiile făcute în cadrul audierii publice rezultă că, reclamantul a fost conștient de caracterul formal sau fictiv al actelor întocmite, folosind chiar termenii de „contract imitat” și „contract fictiv” pentru a descrie convențiile de vânzare-cumpărare, donație și transmitere a sumei de 30 000 EUR. Această autocaracterizare și recunoaștere a contractelor de către Valeriu Sîrbu confirmă în mod expres cunoașterea și asumarea caracterului lor nereal de către reclamant.

172. În lipsa unei justificări juridice pertinente, rezultă că reclamantul a recurs deliberat la o formă juridică menită să disimuleze realitatea economică și patrimonială a tranzacției, cu consecințe juridice reale în raport cu autoritățile, dar și cu inducerea în eroare a opiniei publice în privința patrimoniului său.

173. Totodată, deși, la un moment dat, reclamantul a indicat calitatea de „beneficiar efectiv” al bunului imobil din str. „S”, acesta nu a fost transparent în ceea ce privește circumstanțele reale, atipice și juridic inadecvate ale dobândirii acestuia, care sunt contrare cerințelor de transparență și rigoare juridică aplicabile unui procuror, omițând să declare timp de peste un deceniu faptul că imobilul a fost cumpărat cu fonduri proprii, dar înregistrat pe numele fratelui, în baza unui mecanism contractual dublu, artificial și lipsit de suport normativ adecvat.

174. O astfel de conduită este de natură să ridice dubii în privința respectării exigențelor de onestitate, claritate și loialitate față de lege, fiind inexplicabilă din perspectiva unui profesionist în drept care are cunoștință deplină de efectele juridice ale actelor notariale, ale simulației și ale publicității imobiliare. Nu este vorba despre o simplă alegere practică într-un context familial, ci despre o decizie conștientă de a crea o aparență juridică necorespunzătoare, prin utilizarea unor contracte de vânzare-cumpărare și de donație „imitate”, „simulate” sau „fictive”, după cum s-a exprimat

și recunoscut reclamantul, în esența sa și prin nereflectarea reală a prețului achitat în actele juridice. Această conduită nu poate fi justificată prin motive familiale, întrucât legea impune procurorilor nu doar legalitate formală, ci și onestitate în scopul și efectele acțiunilor lor.

175. Circumstanța dată, la rândul său, poate ridica dubii în privința integrității reclamantului, conform căruia acesta trebuie să dovedească o conduită ireproșabilă, atât în exercitarea funcției, cât și în viața privată. În acest sens urmează a fi respectat și principiul transparenței, care trebuie perceput ca obligația pozitivă de a declara integral și corect averea, precum și natura reală a actelor juridice în care candidatul este implicat. În speță, reclamantul nu a probat existența vreunei constrângeri reale sau obiective care să-l fi împiedicat să înregistreze imobilul dobândit în anul 2010 pe numele propriu sau, cel puțin, să declare într-un termen rezonabil natura juridică reală a tranzacțiilor și identitatea efectivă a beneficiarului acesteia.

176. La capitolul dat, Completul de judecată special notează că nu poate accepta susținerea reclamantului potrivit căreia imobilul din str. „S” ar fi fost înregistrat pe numele fratelui său în temeiul unei propuneri formulate de soacra acestuia, aflată în străinătate, în scopul facilitării achiziției în interesul comun al familiei extinse.

177. Explicația dată nu poate fi considerată nici convingătoare, nici suficientă din punct de vedere juridic și etic. În primul rând, absența temporară a soacrei reclamantului de pe teritoriul Republicii Moldova nu reprezintă un impediment juridic valabil sau insurmontabil pentru încheierea unei tranzacții imobiliare în numele beneficiarului real ori al unuia dintre membrii familiei implicați direct în schimbul patrimonial, întrucât legea civilă permite, fără echivoc, împuternicirea prin procură, inclusiv cu reprezentare deplină la încheierea actelor juridice de dispoziție.

178. Această realitate juridică este dovedită chiar de conduita ulterioară a soacrei reclamantului, care, după încheierea tranzacțiilor de vânzare-cumpărare și de donație, a emis în favoarea reclamantului o procură autenticată de o secție consulară, prin care l-a împuternicit expres să înstrăineze apartamentul situat în str. „V.L.”, mun. Chișinău. Prin urmare, soacra reclamantului avea atât capacitatea, cât și disponibilitatea de a folosi instrumente juridice de reprezentare în raporturile patrimoniale din Republica Moldova, iar invocarea absenței sale fizice la data de 15 iulie 2010 nu poate justifica juridic sau logic alegerea de a înregistra bunul dobândit pe numele fratelui reclamantului.

179. Circumstanța dată demonstrează în mod suplimentar că reclamantul avea la dispoziție mijloace legale, simple și bine-cunoscute unui profesionist în domeniul dreptului pentru a reflecta în mod transparent realitatea economică a tranzacțiilor sale, dar a ales în mod deliberat o soluție juridică artificială, simulată, **greu explicabilă din punctul de vedere al unui observator imparțial.**

180. În al doilea rând, boala socrului și ulterior decesul acestuia nu justifică sub nicio formă înregistrarea bunului pe numele unei persoane terțe care nu are nicio legătură juridică sau succesorală cu partea contractantă reală. În loc să fie înregistrat bunul pe numele reclamantului sau al unuia dintre soți, a socrilor săi ori, după caz, chiar în coproprietate cu membrii familiei și a socrilor, acesta a fost înregistrat pe numele fratelui candidatului, care este o persoană terță și, în mod logic, nu are nicio tangență cu patrimoniul reclamantului, a familiei acestuia și, cu atât mai mult, a socrilor lui Valeriu Sîrbu. Alegerea reclamantului de a tranzacționa patrimoniul său și al socrilor, în lipsa unei justificări obiective și a unei documentații corespunzătoare, apare ca o formă de disimulare patrimonială.

181. În al treilea rând, afirmația potrivit căreia se intenționa transcrierea ulterioară „pe noi toți” rămâne neprobată și lipsită de finalitate, din moment ce această intenție nu s-a materializat timp de peste 13 ani și a fost realizată abia după inițierea procedurii de evaluare. Astfel, apar dubii rezonabile în privința voinței reale a reclamantului de a reflecta în mod transparent situația sa juridică, economică și patrimonială.

182. Prin urmare, această justificare familială invocată de reclamant se relevă ca o explicație *post factum*, insuficientă din punct de vedere juridic și inacceptabilă din perspectiva standardului de integritate aplicabil unui procuror, care este dator nu doar să respecte legea, ci să dea dovadă de loialitate și transparență deplină în relația cu autoritățile și cu societatea.

183. Nu este suficient ca o persoană ce deține o funcție de demnitate publică în organele justiției să declare tangențial calitatea de „beneficiar efectiv” a unui bun, ci trebuie să existe o prezentare clară și asumată a circumstanțelor relevante, mai ales atunci când se apelează la structuri juridice neuzuale sau care implică o separare formală între beneficiar și proprietar. Cu atât mai mult când transparența vizează patrimoniul real al demnitarului și tranzacțiile cu averea sa.

184. În condițiile speței, reclamantul a utilizat fonduri proprii pentru dobândirea unui bun imobil care, timp de peste 13 ani, a fost înregistrat pe numele unei terțe persoane, tranzacția nu a fost declarată în mod complet și transparent în perioada relevantă și abia în cadrul procedurii de pre-vetting a fost clarificată în mod expres și vehement această situație, iar transcrierea bunului pe numele reclamantului și al soției s-a realizat abia în iunie 2024, după inițierea procedurii de evaluare a integrității în baza Legii nr. 26/2022.

185. În acest sens este pertinent și concludent faptul că reclamantul a înregistrat bunul imobil din str. „S” pe numele său doar după inițierea procedurii de evaluare. Iar, reclamantul nu a probat în mod convingător existența unor impedimente reale sau juridice care să fi justificat opacitatea de ce, în urma înțelegerii de schimb de imobile cu cet. D.I., totuși a fost încheiat un contract de donație prin care fratele

candidatului a dobândit dreptul de proprietate. Toate explicațiile reclamantului în acest sens par a fi mai mult justificări *post factum*, decât o realitate transparentă. Această înregistrare târzie are aparența unei reacții defensive, menite să regularizeze o situație devenită între timp problematică în cadrul procedurii de evaluare.

186. Conduita reclamantului este incompatibilă cu standardul ridicat de onestitate și asumare, care se impune persoanelor candidate pentru funcții de conducere în cadrul sistemului procuraturii, cu atât mai mult în contextul unei reforme instituționale bazate pe restabilirea încrederii publicului în actul de justiție.

187. În speță, alegerea de a structura o tranzacție imobiliară simulată, prin acte care nu reflectau realitatea patrimonială și economică, pentru a înregistra formal bunul pe numele unei terțe persoane, chiar dacă justificată familial, este de natură să ridice suspiciuni în privința respectării cerinței de comportament ireproșabil și dacă nu este compromis principiul transparenței. Or, conduita reclamantului nu reflectă un grad suficient de conștiință profesională și etică pentru o persoană care deține o funcție de demnitate publică într-un stat de drept. Prin urmare, instanța reține că această conduită, analizată în ansamblul său, nu satisface exigențele principiului integrității prevăzute la art. 8 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 26/2022.

188. În lumina celor expuse, instanța conchide că reclamantul a adoptat o conduită ce ridică dubii în privința corespunderii standardelor de integritate etică și profesională impuse de Legea nr. 26/2022 și de Codul de etică aplicabil la momentul faptelor. Alegerea deliberată de a utiliza instrumente juridice neconforme cu realitatea economică, **lipsa unei asumări prompte și sincere a statutului său de beneficiar efectiv al imobilului**, precum și întârzierea de peste un deceniu în rectificarea acestei situații – toate aceste elemente compun o imagine clară a unei conduite cel puțin reprobabile din perspectiva unui profesionist în drept și a unui observator imparțial.

189. Mai mult, justificările formulate în fața Comisiei și reiterate în contestație apar ca explicații *post-factum*, construite într-o logică defensivă, care nu denotă nici onestitate deplină, nici o cultură juridică și etică compatibilă cu funcția exercitată. Completul de judecată special consideră că reclamantul nu a înlăturat dubiile constatate de Comisie, iar prin comportamentul său le-a fortificat și transformat în dubii serioase în privința respectării exigențelor de comportament ireproșabil, transparență și asumare a responsabilității, care fundamentează încrederea societății în procuratură și în actul de justiție în general.

190. În continuare, Completul de judecată special învederează că nu poate reține argumentele reclamantului, potrivit cărora concluziile Comisiei de evaluare sunt eronate, deoarece prin încheierea tranzacțiilor de vânzare-cumpărare și de donație nu au fost prejudiciate nici părțile contractante, dar, în mod special, nici statul,

întrucât nimeni din părțile contractante nu avea obligația de a achita impozitul pentru creșterea de capital.

191. Or, existența sau inexistența unui prejudiciu fiscal nu reprezintă criteriul determinant în evaluarea integrității etice, întrucât această evaluare are în vedere nu doar legalitatea formală a unei conduite, ci concordanța acesteia cu standardele de moralitate, transparență și onestitate care trebuie să caracterizeze o persoană investită într-o funcție de demnitate publică în domeniul justiției.

192. În al doilea rând, Legea nr. 26/2022 impune, prin art. 8 alin. (2) lit. a), ca persoanele evaluate să nu fi admis „acțiuni sau inacțiuni reprobabile, inexplicabile din punctul de vedere al unui profesionist în domeniul dreptului și al unui observator imparțial”, fără a condiționa această cerință de existența unui prejudiciu material concret. Altfel spus, chiar și în lipsa unui impact fiscal sau bugetar direct, utilizarea de forme juridice simulate, artificiale, lipsa de transparență și ascunderea realității patrimoniale pot genera dubii serioase asupra conduitei candidatului, în măsura în care denotă o atitudine incompatibilă cu principiul loialității față de lege și cu comportamentul ireproșabil cerut de funcția publică exercitată.

193. În altă ordine de idei, instanța de judecată observă că reclamantul însuși a recunoscut că actele întocmite în cadrul tranzacției imobiliare din 2010 au fost „fictive” sau „imitate”, iar acest fapt are relevanță juridică în sine, indiferent dacă a existat sau nu o consecință fiscală imediată. Simularea contractuală și disimularea realității economice în raport cu autoritățile statului compromit în mod obiectiv standardul de comportament etic al unui procuror, chiar dacă nu generează automat răspundere civilă sau penală.

194. Tocmai din acest considerent nu pot fi reținute nici criticile reclamantului privind pretinsa inexactitate juridică a constatărilor Comisiei referitoare la natura nulității contractelor încheiate în anul 2010. Reclamantul susține că ar fi vorba cel mult de nulitate relativă, deja prescrisă, care nu mai poate fi invocată de nimeni și care, prin urmare, nu mai poate constitui un dubiu în privința integrității sale.

195. Această teză denotă o înțelegere eronată a scopului procedurii de evaluare și a standardelor aplicabile în acest cadru. Or, după cum a fost indicat supra, scopul procedurii de evaluare desfășurată în temeiul Legii nr. 26/2022 nu urmărește stabilirea nulității juridice a unor contracte civile, ci verificarea conduitei etice și, după caz, financiare a persoanelor ce candidează pentru o funcție în organele de autoadministrare a justiției. Așadar, chiar și în absența unei cereri de constatare a nulității de către o parte contractantă, și chiar dacă dreptul material de a invoca nulitatea ar fi prescris, acțiunea sau inacțiunea care a dus la încheierea unui contract simulat sau fictiv rămâne relevantă etic și moral în evaluarea integrității candidatului Valeriu Sîrbu.

196. Natura absolută sau relativă a nulității actelor juridice încheiate în cadrul tranzacțiilor imobiliare din 2010 în care a fost implicat candidatul și patrimoniul său este irelevantă pentru existența dubiilor privind integritatea acestuia, întrucât Comisia de evaluare nu a dispus anularea acelor acte, ci a constatat faptul, confirmat printre altele și de către reclamant, că forma juridică a fost aleasă în mod conștient pentru a disimula realitatea economică. Această conduită este, în sine, reprobabilă din perspectiva unui profesionist în drept, indiferent de calificarea exactă a cauzelor de nulitate sau de posibilitatea de a formula o acțiune civilă de nulitate a actelor juridice.

197. Prescripția dreptului material de a obține anularea unor acte nu înlătură calificarea etică a conduitei care a dus la încheierea acestor acte, precum nici nu anulează obligația de transparență și asumare care revine unui procuror.

198. Evaluarea de integritate nu are ca obiect repararea unor prejudicii, ci verificarea caracterului, onestității și demnității candidatului în raport cu faptele din trecut, iar aceste exigențe sunt independente de termenele de prescripție aplicabile în dreptul civil.

199. Prin urmare, argumentul privind inexistența unui prejudiciu fiscal, invocarea prescripției și a caracterului relativ al nulității nu sunt de natură să desființeze dubiile rezonabile asupra conduitei reclamantului și nu afectează valabilitatea constatărilor Comisiei, care au fost fundamentate nu pe ilegalitatea actelor ca atare, ci pe lipsa de transparență și pe simularea directă și voită a realității economice.

200. De asemenea, Completul de judecată special nu poate reține critica formulată de reclamant privind lipsa unui termen-limită în cuprinsul art. 8 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 26/2022, în sensul că această normă ar permite evaluarea unor fapte din trecut, fără vreo limitare temporală clară. O asemenea poziție exprimă o neînțelegere a scopului evaluării de integritate și natura standardului etic aplicabil, precum și a mecanismului constituțional de control al normelor legale.

201. La capitolul dat urmează a fi învederat faptul că, în cadrul prezentei proceduri judiciare, la 13 ianuarie 2025, reprezentantul reclamantului Valeriu Sîrbu, avocatul Vitalie Zama, a depus prin intermediul poștei electronice sesizare privind excepția de neconstituționalitate, în vederea verificării constituționalității prevederilor „Se consideră că un candidat corespunde criteriului de integritate etică dacă: a) nu a încălcat grav regulile de etică și conduită profesională ... a procurorilor...” din art. 8 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 26 privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor din 10 martie 2022, sub prisma omisiunii legiuitorului de a reglementa „termenul de prescripție” și ca consecință lipsa termenelor de prescripție din articolul menționat supra.

202. Iar, prin încheierea din 07 februarie 2025, Completul de judecată special al Curții Supreme de Justiție a respins cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale în vederea verificării constituționalității a unor prevederi din articolul 8 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 26/2022.

203. Prin acea încheiere, s-a stabilit că, anterior, prin decizia de inadmisibilitate nr. 42 din 06 aprilie 2023, Curtea Constituțională a verificat constituționalitatea unor prevederi din Legea nr. 26/2022, inclusiv a art. 8 alin. (2) lit. a). În pofida faptului că, decizia de inadmisibilitate nr. 42 din 06 aprilie 2023 nu abordează direct problema termenului de prescripție în evaluarea integrității etice, raționamentele Curții sugerează că o astfel de omisiune legislativă nu constituie, în sine, o problemă de constituționalitate.

204. Completul de judecată special a notat că, prin decizia de inadmisibilitate nr. 42 din 06 aprilie 2023, Curtea Constituțională a recunoscut marja largă de apreciere a legiuitorului în stabilirea criteriilor și procedurilor de evaluare a candidaților pentru funcții publice, inclusiv în ceea ce privește standardele de integritate etică. Astfel, absența unui termen de prescripție poate fi văzută ca o opțiune legislativă menită să asigure o evaluare cât mai cuprinzătoare a integrității candidaților.

205. Mai mult ca atât, în § 122 Curtea Constituțională a notat că decizia de a candida pentru ocuparea acestor funcții prezumă faptul că candidatul a cunoscut condițiile stabilite de textul contestat și a admis că va fi verificat din perspectiva respectării criteriilor de integritate etică și financiară stabilite de lege „în ultimii 15 ani”. Depunerea cererii de a candida presupune și acordul voluntar de a fi supus evaluării integrității, precum și convingerea fiecărui candidat că a respectat în această perioadă criteriile de integritate prevăzute pentru funcția la care aspiră.

206. În paragraful 122, Curtea Constituțională a subliniat că decizia de a candida pentru ocuparea unui post în cadrul organelor de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor presupune cunoașterea condițiilor legale, inclusiv a celor referitoare la criteriile de integritate etică și financiară. Astfel, candidatul acceptă implicit că va fi supus unei evaluări din perspectiva respectării acestora în ultimii 15 ani.

207. Aplicând acest raționament, s-a dedus că, decizia de a candida presupune că fiecare candidat cunoaște în mod explicit condițiile de evaluare, inclusiv faptul că va fi verificat pentru respectarea criteriilor de integritate pe o perioadă de până la 15 ani. Prin urmare, candidatul își asumă responsabilitatea că orice faptă care nu respectă aceste criterii, chiar și dacă este mai veche de 15 ani, poate fi luată în considerare în cadrul evaluării.

208. Evaluarea pe o perioadă de 15 ani este o opțiune a legiuitorului, care are în vedere faptul că integritatea unui candidat trebuie evaluată pe o perioadă extinsă

pentru a asigura că aceștia nu au comis fapte care ar putea afecta încrederea publicului în sistemul de justiție. Astfel, acest termen este parte integrantă a procedurii de evaluare, iar candidatul, prin depunerea candidaturii, acceptă această evaluare.

209. Având în vedere că procesul de evaluare a integrității este transparent și se bazează pe criterii publicate, candidatul are oportunitatea să se apere și să justifice orice faptă considerată relevantă în perioada respectivă. Astfel, nu există o incertitudine privind aplicarea criteriilor, iar faptul că legea nu include un termen de prescripție nu afectează drepturile fundamentale ale candidatului, întrucât acesta a fost informat și a consimțit la procesul evaluării.

210. Cu titlu subsecvent, instanța de judecată consideră nefondată și neîntemeiată critica formulată de reclamant referitoare la pretinsa încălcare de către Comisia de evaluare a standardului de imparțialitate garantat de art. 6 CEDO, prin combinarea, în cadrul aceleiași entități, a funcțiilor de investigare și decizie. Reclamantul susține, în esență, că, întrucât Comisia a formulat întrebări, a solicitat explicații și a analizat documente înainte de adoptarea deciziei, aceasta ar fi acționat ca un „procuror”, pierzându-și astfel imparțialitatea ca „judecător”. Această poziție este contrară atât jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, cât și logicii procedurii de evaluare.

211. În primul rând, standardele impuse de art. 6 CEDO nu sunt aplicabile în mod automat și identic în toate tipurile de proceduri, ci trebuie raportate la natura juridică a procedurii respective. Or, evaluarea integrității conform Legii nr. 26/2022 nu are caracter jurisdicțional în sensul strict al art. 6 CEDO, ci reprezintă o procedură specială, de reglementare a accesului și menținerii în funcțiile de conducere în organele de justiție. Comisia nu este o instanță judecătorească, ci un organ colegial cu atribuții de evaluare prealabilă, a cărui activitate poate fi ulterior supusă controlului judecătoresc deplin de către Curtea Supremă de Justiție, căreia îi revine sarcina de a asigura respectarea garanțiilor art. 6 CEDO.

212. În al doilea rând, participarea Comisiei la procesul de colectare a informațiilor, formularea de întrebări scrise, solicitarea de documente justificative și audierea candidatului nu echivalează cu desfășurarea unei anchete penale, ci reprezintă exercițiul firesc și necesar al rolului de evaluator în cadrul unui mecanism de verificare a integrității. Curtea Europeană a statuat constant că implicarea unei autorități în activitatea de documentare a cauzei nu atrage *per se* o aparență de părtinire, cu condiția ca aceasta să fie deschisă, echitabilă și să ofere posibilitatea contestării deciziei în fața unei instanțe judiciare (a se vedea, *mutatis mutandis*, cauza Le Compte, Van Leuven și De Meyere c. Belgia, §§ 55-59).

213. În al treilea rând, instanța reține că nu s-au probat elemente concrete care să justifice aparența de părtinire a Comisiei față de candidat. Dimpotrivă, procedura a

fost desfășurată cu respectarea principiului contradictorialității, iar candidatului i s-a oferit oportunitatea de a răspunde în scris și oral la întrebările Comisiei, de a formula explicații și de a prezenta documente justificative. Faptul că decizia nu i-a fost favorabilă candidatului nu echivalează în mod automat cu lipsa de imparțialitate din partea Comisiei, iar simpla nemulțumire subiectivă a reclamantului nu este suficientă pentru a fundamenta o pretinsă încălcare a art. 6 CEDO.

214. În concluzie, Completul de judecată special învederează că procedura desfășurată de Comisie nu încalcă standardul imparțialității obiective, iar dispozițiile art. 6 CEDO sunt pe deplin respectate în ansamblul procesului, întrucât decizia Comisiei de evaluare este supusă unei căi efective de control judiciar, care garantează dreptul la un proces echitabil.

215. Referitor la susținerea reclamantului privind pretinsa încălcare a dreptului la un dublu grad de jurisdicție, în contextul dispozițiilor art. 14 alin. (9) din Legea nr. 26/2022, potrivit căreia decizia Curții Supreme de Justiție este irevocabilă din momentul emiterii, instanța constată că această critică nu ține de obiectul prezentei proceduri judiciare și *a priori* nu poate constitui o încălcare gravă de procedură ce poate duce la anularea deciziei Comisiei de evaluare. Or, ține de atribuțiile exclusive ale legiuitorului de a reglementa cadrul normativ aplicabil în materia evaluării integrității, inclusiv de a stabili regimul jurisdicțional corespunzător naturii speciale a procedurii. Evaluarea constituționalității dispozițiilor legale aparține exclusiv Curții Constituționale a Republicii Moldova, iar instanțele judecătorești, inclusiv Curtea Supremă de Justiție, nu au competența de a înlătura aplicarea unei norme legale pe motiv de pretinsă neconstituționalitate, ci pot doar sesiza Curtea Constituțională în condițiile prevăzute de lege.

216. Mai mult decât atât, prin Decizia de inadmisibilitate nr. 42 din 06 aprilie 2023, Curtea Constituțională a declarat inadmisibile sesizările privind excepțiile de neconstituționalitate ce vizau, *inter alia*, textul „decizia completului de judecată special din cadrul Curții Supreme de Justiție este irevocabilă din momentul emiterii”, prevăzut la art. 14 alin. (9) din Legea nr. 26/2022. Astfel, norma legală criticată a fost deja supusă controlului constituționalității, iar prezumția de constituționalitate a fost consolidată prin refuzul expres al instanței de jurisdicție constituțională de a admite o excepție referitoare la acest text.

217. Din aceleași considerente, nu poate fi reținută nici susținerea reclamantului potrivit căreia atribuțiile limitate ale Curții Supreme de Justiție în această categorie de cauze și absența unor reguli explicite privind desfășurarea ulterioară a procedurii de reevaluare și ar denota insuficiența controlului judiciar, ar crea un nivel substanțial de incertitudine cu privire la consecințele juridice ale deciziilor adoptate în cadrul mecanismului de evaluare.

218. Or, procedura de evaluare reglementată prin Legea nr. 26/2022 este una specială, având caracter de pre-vetting și urmărind un interes public major – asigurarea integrității în sistemul judiciar. În acest context, competențele atribuite Curții Supreme de Justiție în cadrul examinării contestațiilor împotriva deciziilor Comisiei de evaluare reflectă o alegere deliberată a legiuitorului de a concentra controlul jurisdicțional într-o singură instanță de rang suprem, cu scopul de a garanta celeritate, autoritate și caracter definitiv al soluției.

219. De altfel, controlul exercitat de Curtea Supremă de Justiție nu este unul formal sau limitat, ci presupune o examinare în fond a cauzei, cu respectarea principiilor contradictorialității, oralității, egalității armelor și dreptului la apărare, reclamantul având deplină posibilitate de a-și susține poziția, de a administra probe și de a combate constatarea Comisiei.

220. Succesiv, Completul de judecată special observă că reclamantul a invocat, prin trimitere la mai multe cauze din jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, că lipsa independenței și imparțialității Comisiei de evaluare ar compromite caracterul echitabil al procedurii și, respectiv, legalitatea deciziei emise în privința sa. În opinia acestuia, Comisia nu ar fi un organ independent în sensul art. 6 § 1 din Convenție, iar această presupusă lipsă de imparțialitate s-ar reflecta în mod direct asupra conținutului deciziei contestate.

221. Instanța de judecată reține că, deși reclamantul citează o serie de hotărâri relevante ale CtEDO (inclusiv *Stafford c. Regatului Unit*, *Kleyn și alții c. Olandei*, *Wettstein c. Elveției*, *Le Compte c. Belgiei ș.a.*), acestea privesc situații în care se aplică integral garanțiile unui proces echitabil în fața unei instanțe care se pronunță asupra „contestărilor de drepturi și obligații cu caracter civil” sau asupra unei „acuzății în materie penală”, în sensul autonom al Convenției.

222. La caz, însă, procedura de evaluare a integrității în baza Legii nr. 26/2022 nu este o procedură jurisdicțională în sens strict și nici nu are ca obiect constatarea unei răspunderi penale sau stabilirea unui drept civil în accepțiunea clasică. Potrivit jurisprudenței constante a CtEDO, dispozițiile art. 6 § 1 nu se aplică automat tuturor procedurilor administrative sau disciplinare, ci doar acelor care privesc în mod direct „drepturi și obligații de ordin civil” sau „acuzății în materie penală”. În cazul de față, procedura prevăzută de Legea nr. 26/2022 are caracter *sui generis*, fiind parte a unui mecanism de selecție și triere a candidaților pentru funcțiile de membru în Consiliul Superior al Magistraturii, Consiliul Superior al Procurorilor și organelor specializate ale acestora, în temeiul unor criterii de integritate, și nu implică sancționarea sau excluderea dintr-un drept dobândit.

223. În același timp, garanțiile de imparțialitate și independență ale Comisiei de evaluare sunt prevăzute expres de Legea nr. 26/2022, care instituie o componentă mixtă, un mecanism transparent de desemnare a membrilor, termene procedurale

clare, reguli privind conflictul de interese și motivarea deciziilor. Prin urmare, simpla nemulțumire a unei părți față de concluziile Comisiei sau percepția subiectivă privind lipsa de imparțialitate nu este suficientă pentru a înlătura prezumția de legalitate și independență a acesteia.

224. Mai mult, chiar și în ipoteza în care Comisia nu ar îndeplini, *stricto sensu*, toate garanțiile unui tribunal în sensul art. 6 § 1 CEDO, orice potențială insuficiență este acoperită prin posibilitatea de a contesta decizia acesteia în fața Curții Supreme de Justiție, care este o instanță judecătorească independentă și imparțială ce asigură un control efectiv și complet asupra deciziei contestate. Astfel, este îndeplinit standardul jurisprudențial al CtEDO conform căruia lipsa unor garanții într-o primă etapă poate fi remediată de un control jurisdicțional ulterior (Albert și Le Compte c. Belgiei, Langborger c. Suediei ș.a.).

225. În consecință, instanța constată că procedura în ansamblu respectă standardele aplicabile privind imparțialitatea și independența autorităților implicate, iar argumentul reclamantului bazat pe jurisprudența CtEDO nu poate fi reținut.

226. Referitor la afirmația reclamantului potrivit căreia Comisia de evaluare i-ar fi aplicat un tratament diferențiat față de alți candidați aflați, în opinia sa, în situații similare, instanța de judecată o califică drept neîntemeiată și care nu pot fi reținute ca temei pentru admiterea contestației.

227. Potrivit art. 7 lit. a) din Regulamentul de organizare și funcționare al Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, în conformitate cu Legea nr. 26/2022, la îndeplinirea funcțiilor, membrii Comisiei acționează în baza principiilor de integritate, independență, imparțialitate, obiectivitate, corectitudine, respect pentru drepturile și libertățile omului, profesionalism, transparență și responsabilitate publică.

228. Astfel, din teza „obiectivitate” rezultă că evaluarea integrității este realizată în baza unei analize individuale, obiective și detaliate a situației de fapt și de drept a fiecărui candidat, cu luarea în considerare a contextului, explicațiilor și documentelor relevante.

229. Principiul egalității de tratament invocat de reclamant nu presupune obligația Comisiei de a aplica mecanic aceleași concluzii în cazuri aparent asemănătoare, ci doar obligația de a asigura un tratament coerent, bazat pe o examinare comparabilă în condiții de fond identice.

230. Diferențele dintre cauze pot rezida nu doar în fapta imputată, ci și în frecvența și gravitatea acesteia, în explicațiile oferite, în atitudinea candidatului față de evaluare, în cooperarea cu Comisia și în existența unor circumstanțe personale sau profesionale care pot influența aprecierea generală asupra nivelului de integritate. Comisia are nu doar dreptul, ci și obligația de a exercita o marjă

rezonabilă de apreciere în funcție de totalitatea factorilor relevanți ai fiecărui caz în parte.

231. Spețele invocate de reclamant și pretinse ca similare, în realitate se întemeiază pe circumstanțe de fapt distincte, iar principiile formulate în respectivele cauze nu pot fi aplicate mecanic. Analiza comparativă realizată de reclamant prin invocarea altor decizii nu conține o paralelă riguroasă între faptele și circumstanțele relevante ale acestora și cauza sa proprie. Reclamantul nu a demonstrat că faptele ce i-au fost invocate lui sunt identice în natură, context și consecințe cu spețele la care a făcut referire ori că în acele cazuri Comisia ar fi aplicat criterii contrare față de cele utilizate în evaluarea sa. Simpla existență a unei decizii favorabile într-un alt dosar nu echivalează cu existența unui precedent obligatoriu în materie de evaluare a integrității, procedura având caracter individualizat.

232. Spre deosebire de cazurile menționate, reclamantul Valeriu Sîrbu a oferit explicații inconsecvente, contradictorii, incomplete și lipsite de o logică juridică. Acest comportament contrastează cu cel al altor candidați care, în limitele posibilului, au cooperat cu Comisia de evaluare, au oferit explicații coerente și au prezentat dovezi pertinente în susținerea poziției sale.

233. Principiul egalității nu înseamnă uniformizare mecanică, ci tratament egal pentru situații comparabile, în baza unor criterii obiective. În cauza de față, spre deosebire de alte cazuri invocate, reclamantul a oferit explicații evazive, a omis documente justificative esențiale și nu a cooperat deplin cu Comisia. Prin urmare, nu poate pretinde un tratament similar cu al candidaților care au prezentat dovezi credibile, chiar și în condiții dificile. Așa cum prevede și Curtea Europeană a Drepturilor Omului, tratamentul inegal devine discriminatoriu doar în absența unei justificări obiective și rezonabile, ceea ce nu este cazul în speță.

234. Așa, Completul de judecată special conchide că deciziile invocate de reclamant se referă la circumstanțe de fapt diferite, reflectând situații juridice care au fost apreciate distinct de către Comisia de evaluare, în temeiul probatoriului specific fiecărei cauze.

235. Astfel, sunt absolut neîntemeiate alegațiile reclamantului precum că Comisia de evaluare și-ar fi exercitat discreția în mod diferit, în mod arbitrar sau discriminatoriu. În cauzele invocate, candidații au reușit să înlăture dubiile Comisiei prin probe suficiente și printr-o conduită colaborativă și consecventă. Spre deosebire de acestea, în prezenta cauză, reclamantul nu a oferit explicații credibile, nu a prezentat documente justificative și a dat declarații contradictorii, ceea ce justifică o concluzie distinctă.

236. În consecință, instanța constată că, în speța lui Valeriu Sîrbu, nu a fost încălcat principiul egalității, întrucât situația sa factuală diferă sub aspecte esențiale de cele prezentate în spețele citate.

237. Cumulul ipotezelor descrise supra conving instanța de judecată că, la caz, nu se constată existența unor circumstanțe care puteau duce la promovarea de către Valeriu Sîrbu, candidat la funcția de membrul al Colegiului pentru selecția și evaluarea procurorilor din subordinea Consiliului Superior al Procurorilor, a evaluării în fața Comisiei de evaluare și care ar justifica reluarea procedurii de evaluare a candidatului, nefiind înlăturate dubiile serioase formulate de Comisia de evaluare (art. 13 alin. (5) din Legea nr. 26/2022) cu privire la conformitatea candidatului cu criteriul de integritate etică și financiară, conform art. 8 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 26/2022.

238. Ținând cont de cele reținute supra, Completul de judecată special relevă că, în litigiu dedus judecății, nu se regăsesc temeiuri legale de a anula decizia Comisiei de evaluare procurorilor nr. 23 din 09 decembrie 2024 cu privire la candidatura lui Valeriu Sîrbu, candidat la funcția de membru al Colegiului pentru selecția și evaluarea procurorilor din subordinea Consiliului Superior al Procurorilor.

239. Or, actul administrativ supus controlului judiciar este emis conform prevederilor legii, nefiind constatată existența unor circumstanțe care puteau duce la promovarea evaluării de către candidat, iar în cadrul procedurii de evaluare și evaluare reluată nu au fost admise erori procedurale grave de către Comisia de evaluare, care să afecteze caracterul echitabil al procedurii de evaluare, astfel că cererea de contestare depusă de Valeriu Sîrbu este neîntemeiată și urmează a fi respinsă.

240. În conformitate cu art. 14 alin. (6), alin. (8) lit. a), alin. (9) din Legea privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor nr. 26 din 10 martie 2022,

COMPLETUL DE JUDECATĂ SPECIAL, instituit în cadrul Curții Supreme de Justiție, pentru examinarea contestațiilor declarate împotriva deciziilor Comisiei de evaluare a procurorilor, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Respinge contestația depusă de Valeriu Sîrbu împotriva deciziei nr. 23 din 09 decembrie 2024 a Comisiei de evaluare a procurorilor.

Decizia este irevocabilă.

Președinte

Ion Malanciuc

Judecători

Diana Stănilă

Oxana Parfeni